

DE DEUREN WIJD OPEN

Een volledig programma, zoals we dit altijd voor ogen hebben gehad

JAARRAPPORTAGE 2022

1 JANUARI 2022 – 31 DECEMBER 2022

INCLUZIO
LEIDEN.

Samen Meedoen Leiden

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
VANUIT DE TEAMCOACHES	5
ONTMOETINGSPLEKKEN	6
INNOVATIES EN ONDERZOEK	9
ONZE DOELSTELLINGEN	11
FACILITEREN VAN ONTMOETING	13
MANTELZORGONDERSTEUNING	21
EENZAAMHEID VERMINDEREN	29
VRIJWILLIGERSONDERSTEUNING	38
LAAGDREMPELIGE VORMEN VAN DAGBESTEDING	45
AFSTAND TOT DE ARBEIDMARKT VERKLEINEN	51
VITALITEIT & BEWEGEN STIMULEREN	56
SAMENWERKINGSPARTNERS	63
SROI	68
ADDENDA	69

VOORWOORD

2022 was het jaar waarin we in lockdown begonnen. En in maart konden alle deuren van de Huizen van de Buurt weer open. Eindelijk het moment om ons volledige programma uit te voeren, zoals we dit altijd voor ogen hebben gehad! In deze rapportage blikken we terug op alle ontwikkelingen en activiteiten uit ons programma. Daarnaast hebben we ook dit jaar een enquête gehouden, de uitkomsten zijn verspreid door deze rapportage opgenomen.

RESULTATEN VERVOLGMETING

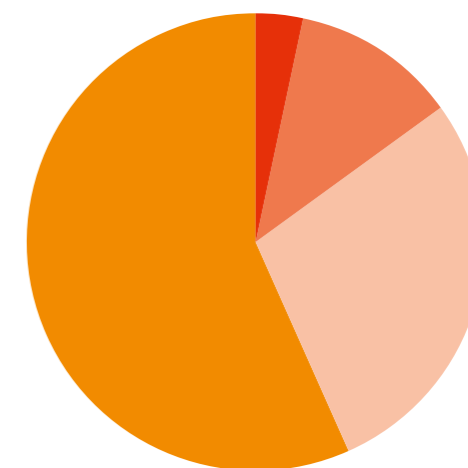
Ook in 2022 hebben wij een enquête gehouden in de verschillende buurten van Leiden. Dit jaar zijn de collega's samen met stagiaires en vrijwilligers op meerdere momenten de wijk in gegaan of om een korte vragenlijst af te nemen. De vragenlijst is nagenoeg hetzelfde als vorig jaar zodat er een duidelijke vergelijking gemaakt kan worden. Wel hebben we twee extra vragen toegevoegd gericht op het thema eenzaamheid. In totaal hebben wij bij 705 inwoners de vragenlijst afgenomen, al weer flink meer dan het jaar daarvoor.

In 2021 is de stadswijkenquête afgenomen, waarvan de uitkomsten leidend zijn voor de metingen van onze KPI's. In deze rapportage kijken wij terug op de vooruitgang in vergelijking met onze 0-meting, afgewisseld met de meting van de stadswijkenquête. Aangezien corona in 2021 nog van grote invloed was op meerdere doelstellingen kan het lastig zijn om enkele resultaten met elkaar te vergelijken.

705
RESPONDENTEN
VERVOLGMETING

Samenstelling respondenten vervolgmeting

♀ 71,3%
VROUW

- 3,55% JONGER DAN 20
- 11,63% TUSSEN 20 EN 40
- 28,23% TUSSEN 40 EN 65
- 56,60% OUDER DAN 65

EENZAAMHEID

Het thema eenzaamheid speelde een grote rol in 2022. Uit cijfers bleek dat eenzaamheid onder jongeren en ouderen een groot probleem is geworden, mede door de pandemie. Onze activiteiten waren erop gericht om eenzaamheid te bestrijden. Daarnaast hebben we gekeken wat we nog meer konden doen en hoe we dit onderwerp berspreek konden maken.

OPVANG OEKRAÏNERS

Het was een jaar waarin we onze rol hebben gepakt in de opvang van Oekraïners in Leiden. Dit ging over het inrichten van appartementen, het

verzamelen van goederen en het coördineren van de vele vrijwilligers die zich aanmeldden om ons hierbij te helpen. Een hele mooie en dankbare opdracht. Ondertussen zien we dat veel Oekraïners hun plek gevonden hebben in de samenleving in Leiden en al aardig de weg weten te vinden.

DAGINVULLING BEWONERS MET INDICATIE

Onze opdracht is het afgelopen jaar uitgebreid met het verzorgen van de daginvulling voor bewoners die tot nu toe een indicatie kregen. Zij kunnen vanaf 1 december bij ons deel nemen aan een daginvullingsprogramma bij hen in de buurt. Laagdrempelig en afgestemd op wat men wil.

Hiervoor is geen indicatie meer nodig en op den duur (eind 2024) vervangt deze voorziening de instroom in de WMO-maatwerkvoorziening grotendeels. We zijn heel trots op de eerste mooie resultaten die we hebben bereikt. Hierover meer in deze rapportage.

TASKFORCE ENERGIE ARMOEDE

Helaas werden we in de tweede helft van het jaar geconfronteerd met de gevolgen van de oorlog waardoor het leven veel duurder is geworden en meer mensen met financiële zorgen zitten. Al snel werd de 'taskforce energie armoede' opgericht waarbij we met partijen als Ons Doel, SWT Zorg, BuZz en de gemeente in gezamenlijkheid kijken wie welke rol kan pakken om onze inwoners hierbij te ondersteunen.

Het was een jaar waarin we verwachtten ons oude leven van voor de pandemie weer op te pakken en waar de oorlog alles er ineens anders uit liet zien. Een jaar waarin we gezamenlijk aan het welzijn van onze inwoners hebben gewerkt en veel mooie dingen hebben kunnen doen.

Ik dank hiervoor van harte al mijn collega's die dit mogelijk hebben gemaakt!

Hartelijke groet,

Jolanda Wolfs
Programmamanager
Incluzio Leiden

VANUIT DE TEAMCOACHES

2022 IS VOORBIJGEVLOGEN!

Vanaf maart is ons programma eindelijk gaan draaien zonder de maatregelen door Covid. Wij kijken terug op een mooi en goed gevuld jaar.

Een jaar waarin buurtbewoners eindelijk weer een bingo konden organiseren in het Huis van de Buurt en waarin we mensen weer konden ontvangen aan de koffietafel.

Het jaar waarin we in heel Leiden de tijden van 'Een goede buur' op elkaar afstemden zodat buurtbewoners ons nog makkelijker kunnen bereiken voor vragen en hulp bij het lezen van brieven. We hebben collega's uitgezwaaid, maar ook nieuwe collega's aangenomen. Zo ook Anneloes, zij is 1 november gestart als teamcoach voor de Kooi, Merenwijk en de Binnenstad.

We kijken met elkaar uit naar 2023. We hebben grootse plannen met elkaar om de inwoners van Leiden en hun wensen/behoefte nog beter in beeld te krijgen, om hen een warme plek te bieden als ze thuis de kachel niet zo hoog meer kunnen zetten vanwege de oplopende kosten en om met de buurtbewoners te onderzoeken hoe we van iedere buurt een betere buurt kunnen maken.

PATRICIA (teamcoach)

ANNELOES (teamcoach):

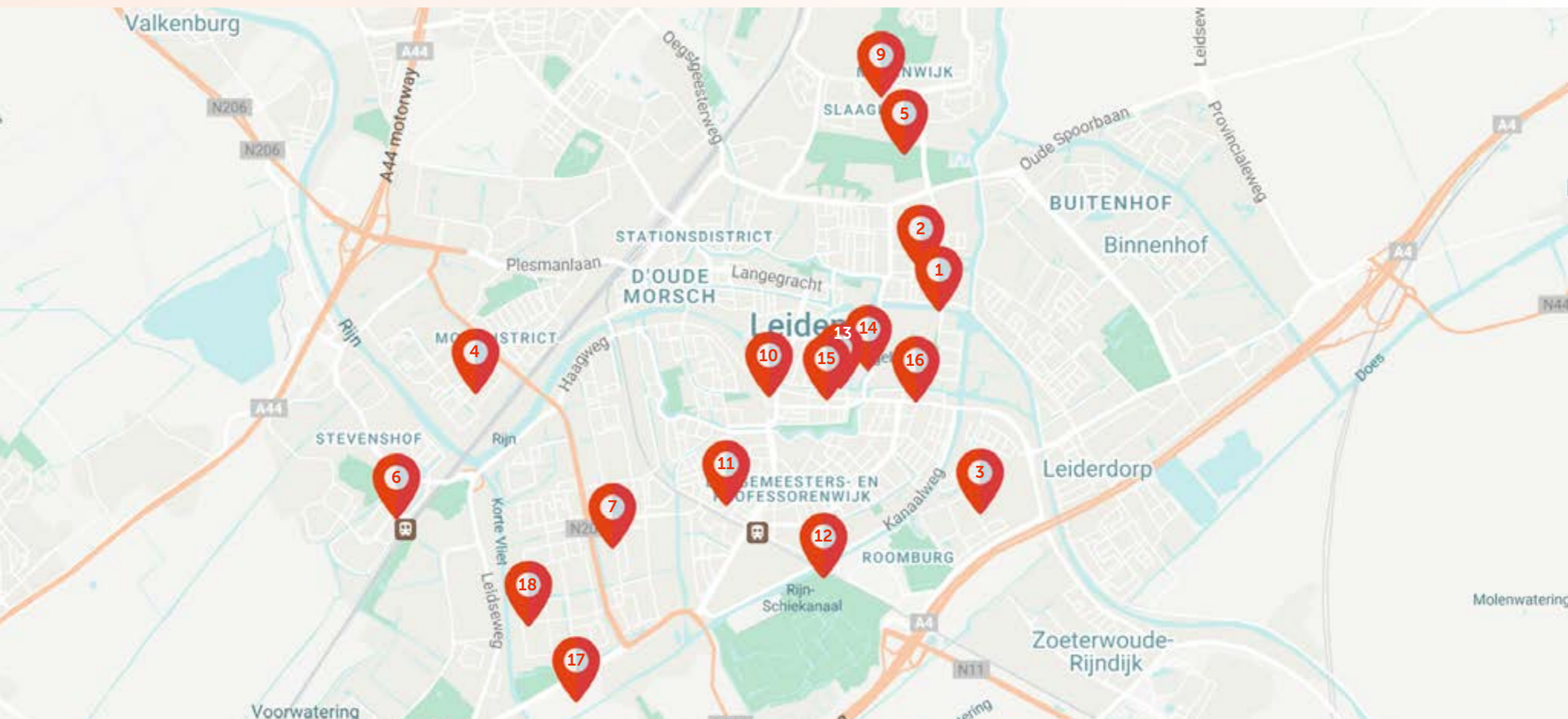
"1 november ben ik gestart bij Inluzio, met een ontzettend warm welkom! Mijn eerste indruk is behoorlijk goed, wat een bevolgen en enthousiaste medewerkers. De buurtbewoner wordt centraal gezet en ideeën genoeg om van iedere buurt een betere buurt te maken.

Ik ervaar Inluzio nu al als een energieke, wendbare organisatie die een duidelijke missie heeft. In 2023 gaan wij werken met drie pijlers die de leidraad zullen zijn voor alles wat we gaan doen, wijkgericht, blended, collectief. Ik heb zin in een jaar met nieuwe uitdagingen, en weet zeker dat het jaar succesvol gaat zijn."

ONTMOETINGSPLEKKEN INCLUZIO LEIDEN

1	Huis van de Buurt De Kooi	7	Huis van de Buurt Vogelvlucht	13	Gezondheidscentrum Leiden
2	Huis van de Buurt Het Gebouw	8	Odensehuiskamer Leo	14	Meelbox
3	Huis van de Buurt Matilo	9	BOP Rosmolen	15	Leger des heils
4	Huis van de Buurt Morschwijk	10	Nieuwstraat	16	Speeltuinenvereniging Ons Eiland
5	Huis van de Buurt Op Eigen Wieken	11	BOP Herenstraat	17	De Pelgrim
6	Huis van de Buurt Stevenshof	12	BOP 't Trefpunt	18	Speeltuin Beatrix

SAMEN IN LEIDEN

STERKE SOCIALE BASIS SOL, BUZZ EN INCLUZIO

ONZE GEZAMENLIJKE RESULTATEN UIT 2022

Sol, BuZz en Includio hebben ook in 2022 intensief en energiek samengewerkt om welzijn in Leiden op de kaart te zetten. Onze samenwerking heeft zich t.o.v. 2021 nog verder ontwikkeld. Gezamenlijk hebben we belangrijke onderdelen uit onze opdracht opgepakt.

SAMENWERKING TUSSEN ONZE COLLEGA'S

Om de samenwerking tussen collega's onderling nog beter te laten verlopen hebben we ook dit jaar een bijeenkomst georganiseerd voor alle medewerkers van onze drie organisaties. Het thema was 'Hoe kun je samenwerken in de wijk?'. Collega's gingen in groepen uiteen om na te denken over hun samenwerking, hoe we deze konden verbeteren én wat daarvoor nodig was. De samenwerking was sterk verbeterd volgens de medewerkers: er worden meer gezamenlijke activiteiten georganiseerd, medewerkers van BuZz, Sol en Includio kunnen elkaar beter vinden, de lijntjes zijn korter en iedereen zit minder op een eigen eilandje. Komend jaar zetten we deze gedachte voort en willen we werken naar nog meer eenheid. Waarbij bewoners goed weten welke partij wat doet en medewerkers bewoners makkelijk en snel door kunnen verwijzen.

ENQUÊTE

Het afgelopen jaar hebben we een gezamenlijke enquête gehouden. De enquête stond in teken van de bekendheid van de Sterke Sociale Basis. We zijn trots op het grote aantal respondenten dat de vragenlijst heeft ingevuld. In een snel opgezette samenwerking met studentevereniging Minerva werden voor één dag ongeveer 300 studenten Leiden in gestuurd om de vragenlijst af te nemen. Dit is in het teken voor het belang van het leveren van een maatschappelijke bijdrage ten tijde van de kennismakingstijd. Wij zijn de studenten van Minerva hier heel dankbaar voor.

GEZAMENLIJKE PROJECTEN

Ook was het opstellen van één gezamenlijke wijkprogrammering een van de acties van de Sterke Sociale Basis. Het afgelopen jaar hebben we hier al de eerste stappen in gemaakt door de wijkprogrammaboekjes uit te breiden en elkaar op te zoeken bij de organisatie van activiteiten.

Daarnaast hebben we een gezamenlijke bijeenkomst georganiseerd voor vrijwilligersorganisaties, met als thema 'Vrijwilligerswerk en de toekomst'. Tijdens deze bijeenkomst werden de deelnemers uitvoerig geïnformeerd over onze samenwerking.

Door de oorlog werden boodschappen duurder, stegen energiekosten en konden inwoners uit Leiden rekeningen niet meer betalen of hun verwarming niet meer aanzetten. Daarom hebben wij ons gezamenlijk aangesloten bij het Leeratelier Armoede. Een gezelschap waarin diverse partijen, zoals de Hogeschool, JGT, CJG, W&I, De Werkplaats en het SWT aan tafel gaan om interventies te plegen op het thema armoede. Leeratelier Armoede begeleidt mensen bij financiële problemen en het omgaan met geld.

Na het afronden van de opdracht door REOS werkten wij het afgelopen jaar verder aan het project Stevenshof Vitaal. Er is een nieuwe projectleider aangekomen. Zij is inmiddels gestart met de doorontwikkeling van het project. Wij hebben de intentie om Stevenshof Vitaal uiteindelijk te door te vertalen naar alle andere wijken in Leiden.

Kortom, we hebben veel gedaan dit jaar en mooie vooruitgang geboekt. Wij kijken uit naar een plezierige samenwerking en een nóg sterkere sociale basis in 2023!

Hartelijke groet,

Kirsten, Fred en Jolanda
BuZz, SOL en Inluzio Leiden

INNOVATIES EN ONDERZOEK

2022 stond onder meer in het teken van het opzetten en opstarten van de verschillende dagprogramma's in de Huizen van de Buurt voor de opdracht daginvulling.

EENZAAMHEID ONDER JONGEREN

Ook eenzaamheid was afgelopen jaar een belangrijk thema. Niet alleen oudere doelgroepen hebben gevoelens van eenzaamheid, ook studenten kregen dit jaar van ons veel aandacht. Zo hebben we, in samenwerking met DUWO, laagdrempelige pizza-avonden voor studenten georganiseerd. Zodoende kwamen we in contact met deze moeilijk bereikbare groep jongeren en hoorden we wat zij nodig denken te hebben. Uitgaande van hun eigen (buurt)kracht worden soortgelijke bijeenkomsten voortgezet. Studenten hebben inmiddels aangegeven ruimten bij ons in te willen richten om, samen met andere buurtbewoners, bijeenkomsten te organiseren.

In het verlengde hiervan ligt het opstarten van een jongerengroep JoinUs: een organisatie met een methodiek gericht op het bestrijden van eenzaamheid onder jongeren. Het voorwerk is gedaan en in december was alles rond, dus volgend jaar hierover meer!

ZELFSTANDIG WONEN VOOR OUDEREN

In navolging van 2021 hebben we in 2022 de mogelijkheden onderzocht voor het ontwikkelen van een comfortkoffer. In de wijk Matilo hebben we verschillende (laagdrempelige) producten getest bij de oudere doelgroep. Het bleek echter al snel dat bijna niemand van deze doelgroep hier de waarde van inzag. We hebben daarom uitvraag gedaan naar de behoefte van deze doelgroep op het gebied van zelfstandig wonen. Hieruit is het volgende gekomen:

- De doelgroep vindt veel elektronische producten die zelfstandig wonen mogelijk maken erg duur. De maandelijkse kosten voor bijvoorbeeld een tablet, wegen niet op tegen het gebruik.
- Goedkopere producten zoals handige blik-openers, kaarthouders, ergonomisch bestek zijn vaak al bekend bij de doelgroep.
- Er is behoefte aan laagdrempelige ondersteuning op het gebied van kleine (digitale) klussen, zoals hulp bij het online bestellen van boodschappen. Hiervoor wordt nu hulp gevraagd bij familie.

Bewegen en gezonder leven blijken ook voor de Leidenaren belangrijke thema's te zijn

Ondersteuning vanuit vrijwilligers kan echter bijdragen aan het ontlasten van familie. Bovendien zetten we ouderen dan meer in hun eigen kracht.

- Daarnaast is er behoefte aan een laagdrempelig manier om hulp te vragen. Denk aan een lokale marktplaats om digitale ondersteuning te vragen voor het doen van kleine klusjes.

Een comfortkoffer lijkt dus niet het antwoord op het langer zelfstandig thuis laten wonen van inwoners. Wij zien voor ons een rol weggelegd om deze doelgroep te signaleren, te informeren en te onderwijzen in digitale vaardigheden (waar dit nog lukt).

ENQUÊTE STERKE SOCIALE BASIS

Zoals eerder in deze rapportage aangegeven op pagina 6 organiseerden we met BuZz en Sol een enquête. Studenten van Minerva hebben het onderzoek door heel Leiden uitgevoerd. Het onderzoek is met behulp van vragenlijsten mondeling afgenomen. Hierdoor konden we bewoners direct laten antwoorden. 1193 respondenten namen deel aan het onderzoek. Bij 826 personen is de analyse uitgevoerd. Een deel van de data uit het onderzoek wordt nog verwerkt. De volgende uitkomsten kunnen we al wel delen:

- 32% van de respondenten kent Inluzio Leiden: dit betekent dat bijna een derde van de respondenten onze welzijnsorganisatie kent.
- 14% van de respondenten heeft contact met Inluzio Leiden.
- 37% is wel eens te vinden in het Huis van de Buurt (3% elke werkdag, 15% soms, 19% een enkele keer)
- Respondenten gaven op de volgende onderwerpen aan meer laagdrempelige ondersteuning te willen:
  - Meer bewegen (17%)
  - Gezonder leven (16%)
  - Activiteiten voor kinderen (14%)
  - Ontmoeten (11%)
  - Dagactiviteiten (10%)
  - Zelfstandig blijven wonen (8%)
  - Nederlands leren (7%)
  - Opvoeden (6%)
  - Taal (5)

- Waar willen bewoners meer verandering in zien:
  - 23% wil een schonere buurt
  - 19% wil het sociale contact in de buurt versterkt zien. Het is onze ambitie om hier grote stappen in te zetten. Het is fijn om te horen dat bewoners deze ambitie met ons delen!
  - 18% wil een veiliger gevoel in de buurt
  - 16% wil dat we meer naar elkaar omkijken. Ook hier ligt onze focus.
  - 15% wil meer voor kinderen en jongeren
  - 14% wil meer plek om elkaar te ontmoeten
  - 13% wil meer activiteiten in de buurt
  - 9% wil meer hulp voor anderstaligen
- 77% van de respondenten heeft goed contact met buurtbewoners (39%) of maakt weleens een praatje (38%): *een behoorlijk hoog en vooral positief percentage naar ons idee. Het is onze wens om deze groep respondenten in te zetten om de buurtkracht te versterken.*
- 66% van de respondenten zou meer contact willen met buurtbewoners: *Dit biedt voor ons mogelijkheden om bewoners in contact te brengen met burens.*

NIEUW KASSASYSTEEM

In 2022 introduceerden we in elk Huis van de Buurt een nieuw kassasysteem. Dit zorgt voor meer gemak en snelheid voor vrijwilligers. Bovendien biedt het een extra leerelement en zorgt het voor minder administratieve handelingen, vooral door sociaal coördinatoren.

ONZE DOELSTELLINGEN

Faciliteren van ontmoeting

Laagdrempelige vormen van dagbesteding

Mantelzorgondersteuning

Afstand tot de arbeidsmarkt verkleinen

Eenzaamheid verminderen

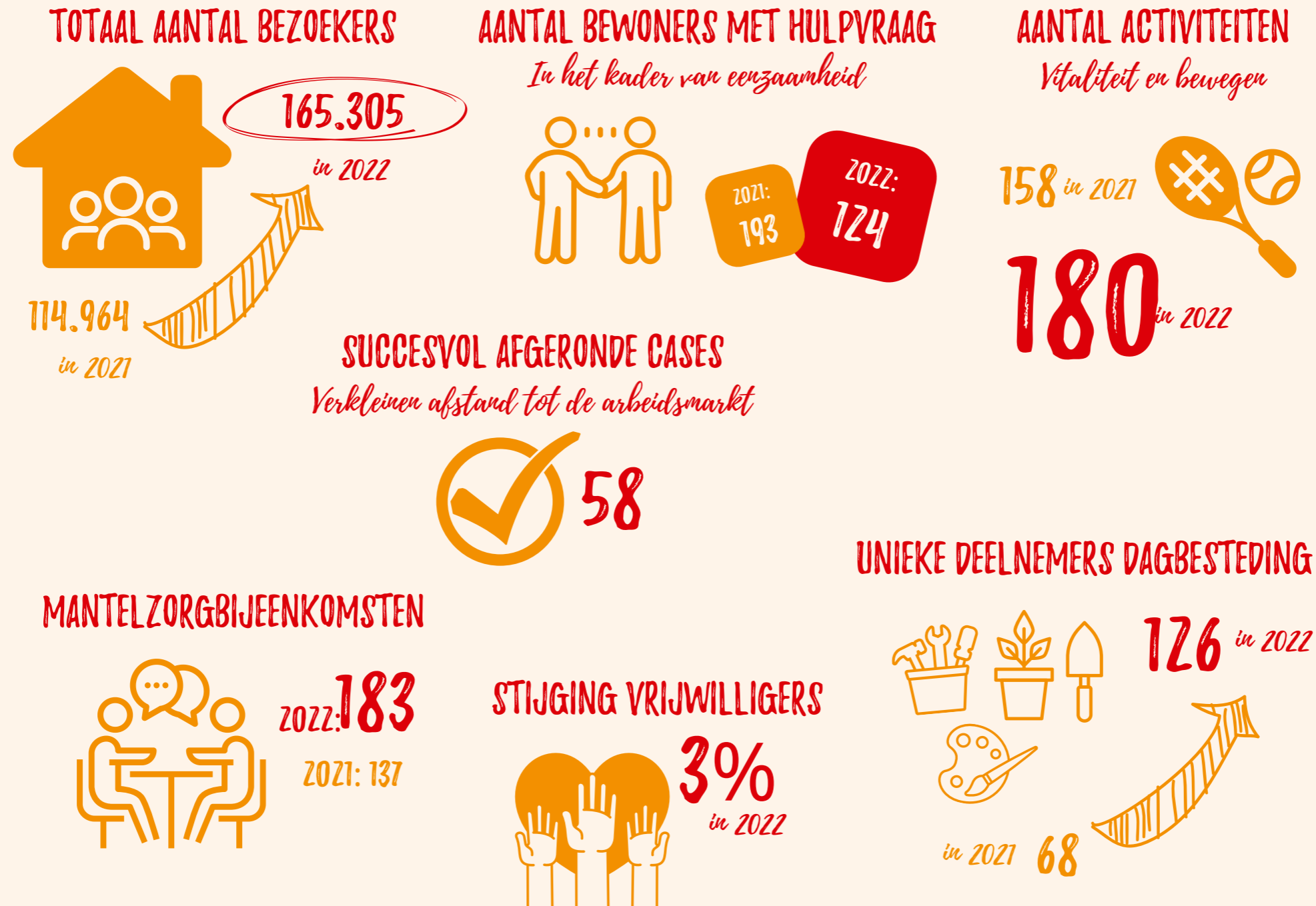
Vitaliteit & bewegen stimuleren

Vrijwilligersondersteuning

EEN ALGEMENE INDRUK

Onderstaand overzicht geeft een algemene indruk van hoe het gaat Leiden breed op het gebied van onze KPI's.

Faciliteren van ontmoeting

LAAGDREMPELIG EN DICHTBIJ INSPELEN OP DE BEHOEFTE VAN DE LEIDENAREN

Het afgelopen jaar hebben wij gericht gekeken naar de wijken, naar de doelgroepen die in de wijken wonen en daar onze activiteiten op aangepast. Met ons nieuwe aanbod aan activiteiten (los van het dagprogramma) hebben we gewerkt aan de bekendheid in de wijken. Daarnaast hebben we op een laagdrempelige manier meer ontmoetingsplekken gerealiseerd. Hiermee hebben we nieuwe en andere bewoners naar ons toegetrokken. Een goed voorbeeld hiervan is de collegereeks 'Muziek en het brein', die is georganiseerd in samenwerking met 'Oud geleerd, jong gedaan'. Goede Buur is bovendien gericht naar buiten gegaan om zich te profileren en om mensen naar de Huizen van de Buurt te trekken. Daarnaast heeft een actief PR- en social media-beleid gezorgd voor meer bekendheid van onze organisatie en onze activiteiten in het bijzonder.

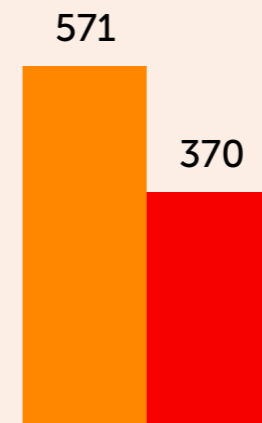
ACTIVITEITEN

Een greep uit onze activiteiten in 2022:

- Kidssportevent in samenwerking met Basalt;
- Cursus bloempot beschilderen;
- Inzamelingsactie voedselbank in november;
- Diverse activiteiten op Burendag 2022 in elk Huis van de Buurt;
- 4 jarig bestaan Odensehuiskamer;
- Zomerfeest Merenwijk;
- Mors in beweging (buurtmarkt met een samenwerking van verschillende partijen);
- Romeinse kerst Matilo;
- Leidse Welzijnsborrel;
- Piano lunches Jelmer (Stevenshof);
- Peen en uienfeest;
- Old Queensday;
- Collegereeks;
- Kerstactiviteiten (kerststukjes maken).

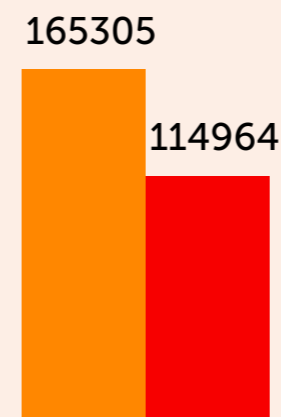
GERELATEERDE KWALITEIT PRESTATIE INDICATOREN (KPI'S):
Wij dragen bij aan voldoende ontmoetingsplekken in Leiden, waar Leidenaren kunnen deelnemen aan activiteiten, afgestemd op de behoefte. In 2025 vindt 50% van de Leidenaren dat er voldoende ontmoetingsplekken zijn. Toename van het gebruik van de locaties is 15% en deelname aan ontmoetingsactiviteiten is minimaal een 7,5.

AANTAL ACTIVITEITEN T.O.V. VORIG JAAR

● Activiteiten 2022 ● Activiteiten 2021

AANTAL BIJEENKOMSTEN T.O.V. VORIG JAAR

● Bezoekers 2022 ● Bezoekers 2021

INZICHT IN DE PERCENTUELE DOELSTELLINGEN VOOR ONZE ONTMOETINGSPLEKKEN

- In 2025 willen we dat 50% van de Leidenaren vindt dat er voldoende ontmoetingsplekken in de buurt zijn. Als we uitgaan van een lineaire groei van 45% in 2021, dan streven we naar 46% in 2022.
- In 2021 kwam in de Stadwijkenquête naar voren dat dit 36% is. In onze 0-meting werd aangegeven dat dit 46,9% is.
- Uit onze vervolgmeting in 2022 komt naar voren dat dit percentage is gestegen naar 70,36%. Deze grote stijging (ook ten opzichte van onze eigen 0-meting) kan goed te maken hebben met Corona. De lockdown belemmerde in 2021 bewoners om naar ontmoetingsplekken te komen. In 2022 is deze maatregel verdwenen.
- Het verschil tussen de Stadwijkenquête en onze eigen meting is uiteraard ook groot: dit kan te maken hebben met de plekken waar wij de enquête hebben afgenomen en de manier waarop de Stadwijkenquête is afgenomen.

70,36%
van de Leidenaren
vindt dat er voldoende
ontmoetingsplekken in
de buurt zijn.

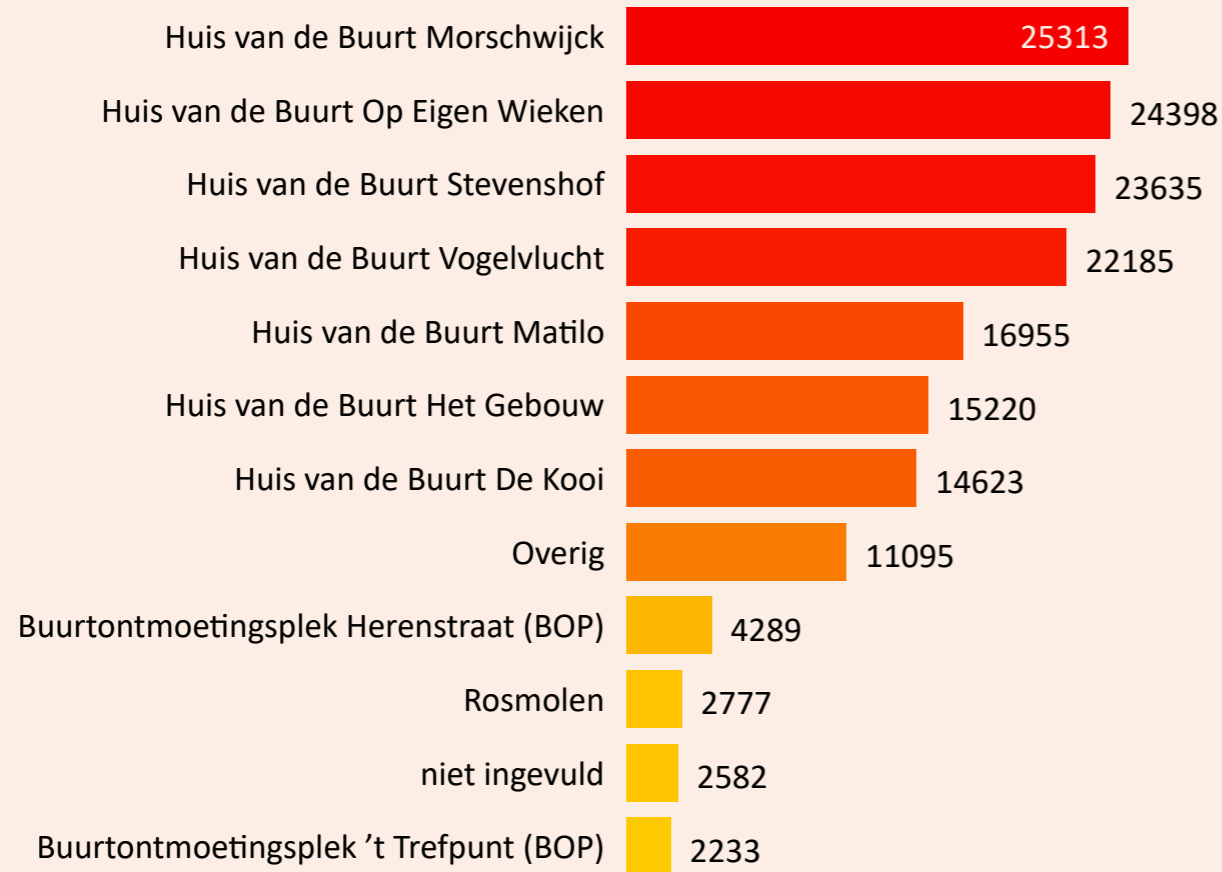
INZICHT IN PERCENTUELE DOELSTELLINGEN VOOR HET GEBRUIK VAN ONZE HUIZEN VAN DE BUURT

- In 2025 willen we een toename van 15% realiseren voor het gebruik van buurtlocaties en deelname aan ontmoetingsactiviteiten met een waardering van minimaal een 7,5.
- We vroegen bewoners of zij bekend zijn met het buurthuis: 85,7% gaf aan zeker bekend te zijn. De cijfers tussen de Huizen van de Buurt schommelen tussen de 70 en 95%.
- Uit onze registratie blijkt dat het aantal bezoekers in 2022 ten opzichte van 2021 erg is gestegen. Wederom een logisch gevolg na Corona. Percentueel uitgedrukt gaat het om een stijging van 42,11 % ten opzichte van 2021.

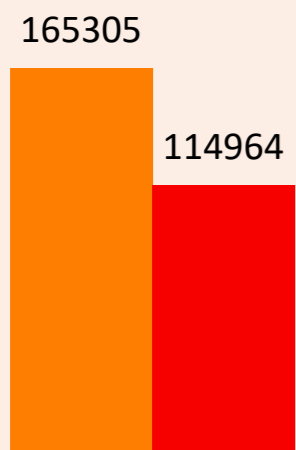

AANTAL BEZOEKERS PER LOCATIE

AANTAL BEZOEKERS T.O.V. VORIG JAAR

Toelichting: In de cijfers zien we duidelijk terug dat we meer hebben ingespeeld op de bewoners in de wijken, dat we meer activiteiten en ontmoetingsplekken hebben georganiseerd.

● Bezoekers 2022 ● Bezoekers 2021

CIJFERS HUIZEN VAN DE BUURT

Gemiddeld krijgen onze Huizen van de Buurt in 2021 een 6,9, in 2022 is dit een 7,6. Een duidelijke stijging boven de doelstelling van een 7,5 voor de waardering. In deze tabel staan de cijfers per Huis van de Buurt.

Wijken	Cijfer
Merenwijkdistrict	8,2
Morswijkdistrict	7,8
Noord	7,5
Roodenburgdistrict	6,9
Stevenshofdistrict	7,4
Binnenstad	8,2
Bos en Gasthuisdistrict	8,5
Onbekend / anders	7,1
Eindtotaal	7,6

Wij stelden bewoners de vraag om aan te geven met een cijfer 1 -10 of er voldoende mogelijkheden zijn om buurtbewoners te ontmoeten.

- Buurtbewoners die het Huis van de Buurt niet kennen gaven gemiddeld een 6 (0,2 punt hoger dan vorig jaar).
- Buurtbewoners die het Huis van de Buurt wel kennen gaven gemiddeld een 7,2 (1,2 punt hoger dan vorig jaar).
- Een flinke verbetering ten opzichte van vorig jaar. En wellicht ook een duidelijk teken dat de lockdown in de Huizen van de Buurt verleden tijd is!
- Daarbij geeft 70,36% van de bewoners een 7 of hoger om aan te geven dat er voldoende ontmoetingsplekken zijn.
- Vorig jaar was het gemiddelde cijfer voor ontmoetingsmogelijkheden een 5,8. Dit jaar een 7,1. En ook individueel is elk Huis van de Buurt is erop vooruit gegaan.

Eindcijfer voor ontmoetingen

7,1

Bereikbaarheid buurthuis

8

UITBREIDING SAMENWERKINGEN IN DE WIJK

In 2022 hebben we veelvuldig samengewerkt met diverse organisaties uit de wijk, zoals:

- RestovanHarte
- Samenwerking met Jeugd en welzijn versterkt (stichting vanuit de Kooi) waardoor meer jongeren in het Huis van de Buurt zijn gekomen.
- Nauwe samenwerking gebiedsregisseur die mensen uitnodigt om de Huizen van de Buurt te bezoeken (Stevenshof en de Mors)
- Spreekuur Leger des Hells (Binnenstad)
- Inloopspreekuur In de Meelbox (in de meelfabriek)
- Uitbreiding ontmoetingspunten Bos en Gasthuis (Pelgrim, speeltuinvereniging Beatrix)
- Samenwerking met Leidse Speeltuinbond verder vorm gekregen en we maken nu ook gebruik van beschikbare ruimtes voor contactmomenten met inwoners.

UIT DE PRAKTIJK

SAMENWERKEN, ONTMOETEN EN VERBINDEN TIJDENS MORS IN BEWEGING

Femke, buurtcoach

“De Morschwijk is een diverse wijk. Verschillende buurten, culturen en lagen uit de samenleving komen er samen. Hoe breng je al deze diversiteit samen en hoe leg je de verbinding? Ik neem je kort mee terug naar het voorjaar 2022. Vanuit het Huis van de Buurt wilden wij laten zien aan de buurtbewoners wat er allemaal te doen is op het gebied van welzijn en activiteiten.

Dit wilden wij groots aanpakken door een middag met diverse activiteiten te organiseren in het naastgelegen park samen met het mboRijnland, BuZz en Sol. We nodigden wijkregisseur Mirjan van der Blom van de Gemeente Leiden uit om samen te kijken naar wat er nodig zou zijn om dit te realiseren. Mirjan vertelde dat er bij de gemeente een projectenmarkt op de planning stond en vroeg zich hardop af of het niet te combineren viel. Twee vliegen in één klap! Informatie, cultuur en ontmoeten kwamen samen op **zaterdag 2 juli**.

Het was een drukte van jewelste. Er hing een ontspannen, gezellige sfeer en er was genoeg te doen voor jong en oud! Van veel bewoners en partners hebben wij begrepen dat het enorm gewaardeerd werd. De naam ‘Mors in Beweging’ kwam echt tot uiting, er was constant beweging en alles viel samen. Het prachtige weer heeft natuurlijk ook zijn steentje bijgedragen. Al met al kijken Mirjan en ik terug op een succesvolle dag.”

SAMEN ETEN VERBINDT

Said, buurtcoach

Een van de activiteiten waar ontmoeting en verbinding in het afgelopen jaar met succes tot stand is gebracht, is de gezamenlijke viering van het Suikerfeest (feest einde van het vasten bij de moslims) en Bevrijdingsdag op 5 mei. Het succes hierbij is te danken aan betrokkenheid van de POWER-MOEDERS in samenwerking met actieve vrijwilligers in het Huis van de Buurt Op Eigen Wieken. Samen eten speelt bij dit soort initiatieven een belangrijke rol. Ook de rol van ondernemers en maatschappelijke organisaties is van waarde; door sponsoring en bekendheid (voor het initiatief) werd een grotere groep bewoners bereikt. Door alle goede ervaringen met het samen eten en de positieve energie bij de actieve bewoners wordt het bestaande programma uitgebreid met ‘samen eten’ op de zondagmiddag.

WARME KAMERS

Natascha, sociaal coördinator

“Het is half december en rond het vriespunt. De eerste ijsbanen gaan open, veel mensen genieten van idyllische plaatjes van bevroren gras en bomen.

Het is koud, steenkoud. Lekker opwarmen thuis is deze winter een luxe geworden, niet voor iedereen weggelegd. Want ondanks de financiële tegemoetkoming van de overheid is de energieprijis voor veel huishoudens een probleem aan het worden. Senioren met een kleine beurs of hoge kosten zitten letterlijk met de jas aan op de bank thuis. Studenten bibberen uit hun kamer en chronisch zieke mensen lijden extra. Het leger des heils heeft daarom ‘warme kamers’ bedacht. Even opwarmen, studeren of kletsen, een praatje of alleen even een bakkie.

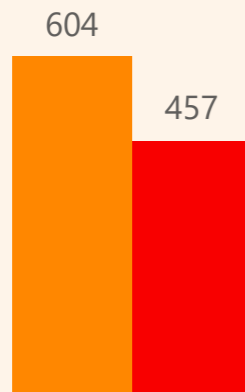
Als Inclusio Leiden zijn we met onze Huizen van de Buurt aangesloten bij dit warme initiatief. We nodigen daarnaast mensen nog actiever uit om bijvoorbeeld langs te komen voor de soep of gezelligheid bij de koffietafel. We hopen zo nog meer mensen te laten weten dat wij ze niet in de kou laten zitten.”

GOEDE BUUR

In 2022 zien we een forse toename van de inloop bij een Goede Buur. Dit heeft te maken met een nog grotere bekendheid onder de inwoners van de wijken. Daarnaast was er veel vraag naar hulp bij financiële aspecten en schulden naar aanleiding van de energiecrisis.

AANTAL CLIËNTEN T.O.V. VORIG JAAR

● Unieke Cliënten 2022 ● Unieke Cliënten 2021

BOP HERENSTRAAT

In 2022 hebben we in de BOP Herenstraat ruim 150 personen tijdens de normale openingstijden te woord gestaan en geholpen. Bezoekers werden deels geholpen door professionals. En mensen werden te woord gestaan door aanwezige bezoekers en ervaringsdeskundigen. BOP Herenstraat heeft namelijk geen vast inloopsprek uur. We hebben daar een inlooplocatie. Sinds september 2022 werken we met een gezondheidssprek uur, met om de week de aanwezigheid van een wijkverpleegkundige.

NOORD EN BOERHAAVE

Bijna alle bewoners die bij Noord en Boerhaave komen zijn volwassenen met een bijstandsuitkering, meestal mannen en enkele vrouwen. Ze komen allemaal langs (face to face) en komen naar het spreekuur. Meestal zonder doorverwijzing, maar als ze doorverwezen worden dan is dat voor het grootste gedeelte door het Sociaal Wijkteam.

UIT DE PRAKTIJK

EEN GOEDE BUUR

Jolanda, buurtcoach

“Sinds een jaar krijgen de vrijwilligers van Een Goede Buur een training, lezing of workshop aangeboden om hun kennis te vergroten, maar ook om informatie met elkaar uit te wisselen. We hebben bijvoorbeeld een avond georganiseerd waar twee medewerkers van het Sociaal Wijkteam Noord en Boerhaave kwamen vertellen over wat zij doen en met welke vragen de vrijwilligers bij het SWT terecht kunnen. De aanwezige vrijwilligers vonden dit een zeer waardevolle bijeenkomst. Wie doet wat en hoe gaat het doorverwijzen zowel naar het SWT als andersom naar Een Goede Buur? Elkaar, als organisaties, kennen is de basis voor een warme overdracht van een buurtbewoner. De buurtbewoner krijgt hierdoor minder het gevoel dat hij van het kastje naar de muur wordt gestuurd, maar weet dat zijn vraag in veilige handen is na de overdracht. Meer van dit soort mooie bijeenkomsten volgen in het nieuwe jaar.”

Mantelzorgondersteuning

Het aantal mantelzorgers is, ten opzichte van vorig jaar, afgenomen: van 30,50% naar 23,90%. Het aantal individuele contacten is namelijk afgenomen omdat wij, na alle maatregelen rondom Corona, in 2022 de focus hebben gelegd op een collectief aanbod.

INZICHT IN DE PERCENTUELE DOELSTELLINGEN VOOR HET AANTAL LEIDENAREN DAT MANTELZORG VERLEENT

- In 2025 willen we dat 23% van de Leidenaren mantelzorg verleent. In 2021 was dit volgens de Stadswijkenquête 14%. Volgens onze 0-meting was dit in 2021 30,5%. Een flink verschil.
- Uit onze enquête van 2022 is dit 23,9%, een afname ten opzichte van vorig jaar.
- Verschillende redenen kunnen hieraan ten grondslag liggen:
  - Tijdens Corona zijn veel bewoners voor kortere tijd mantelzorg geweest door de heftigheid van het virus. In het 4e kwartaal van 2022 is de enquête afgenomen, en het kan zijn dat een groot deel van deze bewoners weer gezond is en geen mantelzorg meer nodig heeft.
  - Er zijn veel oudere mensen overleden ten gevolge van Corona: een doelgroep die waarschijnlijk ook vaker mantelzorg nodig had.

Aantal belaste Mantelzorgers	Niet of beetje belast	Tamelijk belast	Heel zwaar belast
Eindtotaal	60,74%	26,38%	12,88%

GERELATEERDE KWALITEIT PRESTATIE INDICATOREN (KPI'S):

In 2025 willen we dat 23% van de leidenaren mantelzorg verleent en dat het aantal zwaar tot zeer zwaar belaste mantelzorgers is afgenomen met 5%. (in 2019 was dit 27%).

INZICHT IN DE PERCENTUELE DOELSTELLINGEN VOOR (ZEER) ZWAARBELASTE MANTELZORGERS

- In 2025 willen we dat het percentage (zeer) zwaarbelaste mantelzorgers afgenomen is met 5%. De doelstelling is dat er in 2025 nog 22% (zeer) zwaarbelast zijn.
- Vorig jaar bleek uit onze 0-meting dat het percentage tamelijk tot zwaar belast 47,9% was. Uit de stadswijk enquête kwam naar voren dat dit 22% was.
- Uit de afgenomen enquête in 2022 is het percentage 39,90%: een duidelijke afname, maar nog steeds erg hoog ten opzichte van de stadswijk enquête.
- Een reden kan zijn dat er verschillende manieren zijn gebruikt om de enquête af te nemen. Wij zijn veelal in de wijk en vragen gericht aan de bewoners of zij een vragenlijst willen invullen, ook aan mantelzorgers. We kunnen ons voorstellen dat mantelzorgers die de vraag krijgen de Stadswijkenquête in te vullen hier minder snel tijd voor vrij maken (zeker als zij zwaar belast zijn) op het moment dat zij de uitnodiging via een brief of mail ontvangen.

Aantal mantelzorgers afgenomen naar

23,9%

Aantal zwaar belaste mantelzorgers afgenomen naar

39,9%

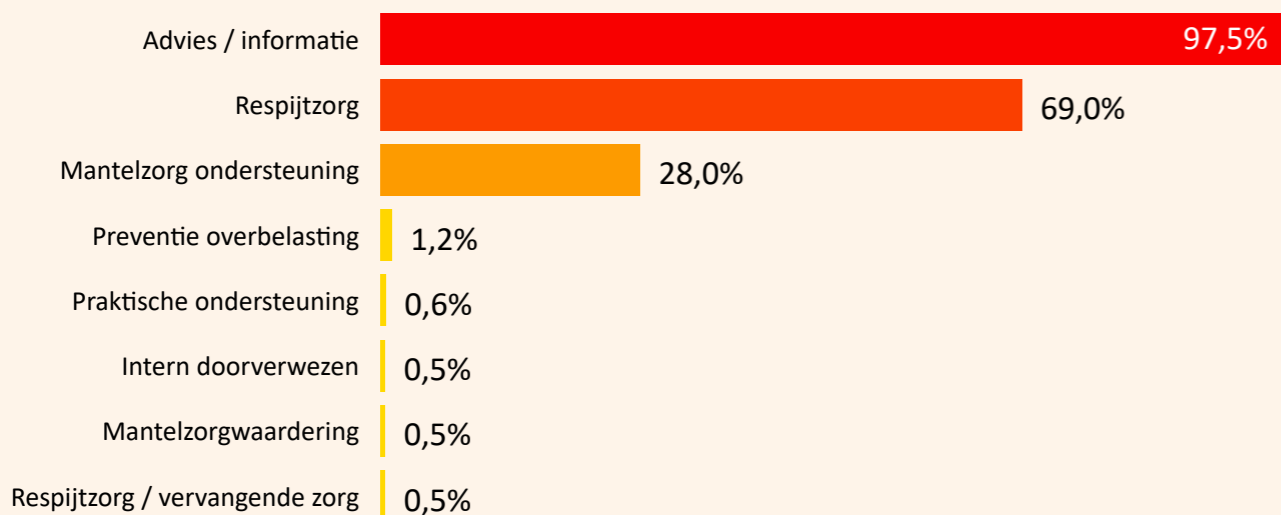
Unieke ondersteunde mantelzorgers

822

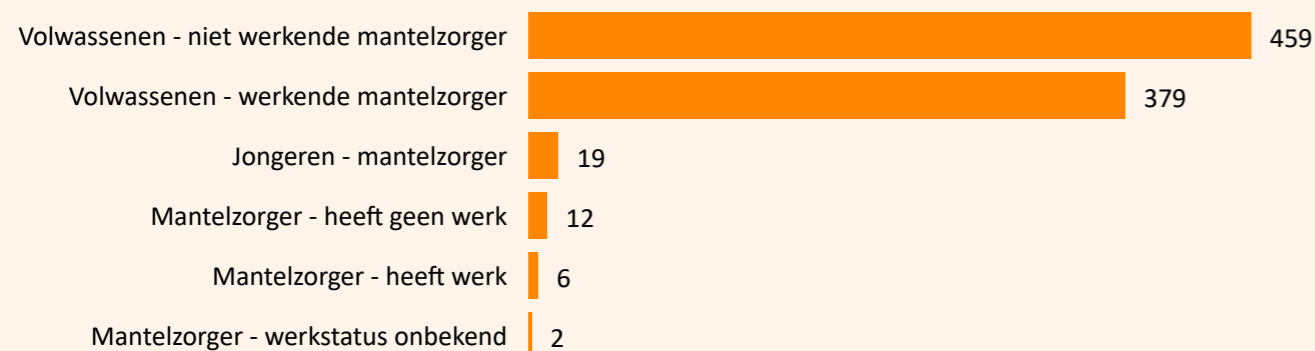
Unieke trajecten mantelzorgers

1125

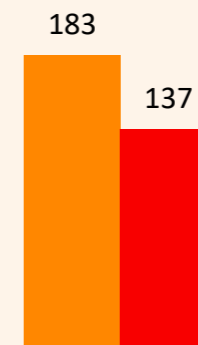
HULPVRAGEN MANTELZORGERS

DOELGROEP BEWONERS

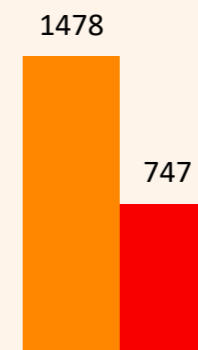

AANTAL BIJEEENKOMSTEN TOV VORIG JAAR

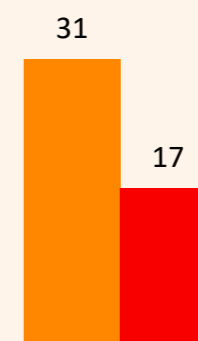
Bijeenkomsten 2022 ● Bijeenkomsten 2020

AANTAL BEZOEKERS TOV VORIG JAAR

● Bezoekers 2022 ● Bezoekers 2021

AANTAL ACTIVITEITEN TOV VORIG JAAR

● Activiteiten 2022 ● Activiteiten 2021

Toelichting: de focus lag het afgelopen jaar op de uitvoering van het mantelzorgakkoord en de samenwerking met de partners uit het mantelzorgakkoord. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen. Met de extra subsidie van 2021 konden we bovendien diverse activiteiten organiseren om belaste mantelzorgers te ontlasten.

Voor het ondersteunen van mantelzorgers (de jonge, werkende en allochtone) hebben we de volgende acties ondernomen:

- Expositie Wijsheden van Mantelzorgers
- Mantelzorg Caravan
- Mobiele verwarring
- Diverse uitstapjes
- Evenement met Hugo Borst
- Boottocht
- Dag van de Mantelzorger
- Week van de Mantelzorger
- Jonge Mantelzorgwaardering (Recharge cafe)
- Mantelkracht

RESULTATEN MANTELFOON LEIDEN

In 2022 is de Mantelfoon 162 keer gebeld. Er is sprake van een stijgende lijn ten opzichte van 2021, maar wij zijn nog niet tevreden over het aantal gesprekken. We zien dat veel bellers laagdrempelig advies vragen (35%) en uiteindelijk ook het contact willen zoeken met onze mantelzorgcoaches. Zo krijgen mantelzorgers snel de belangrijkste informatie en kunnen wij vervolgens het goede gesprek aangaan voor de meer complexe vraag. Ook bellen mantelzorgers voor een luisterend oor (14%), en wij zien dat deze bellers vaak aan het telefoongesprek met de Mantelfoon op dat moment ook echt genoeg hebben en niet hoeven worden doorverwezen naar onze mantelzorgcoaches. Tot slot zien we bellers met een zo dringende vraag (12%) dat zij gelijk worden doorgestuurd naar onze mantelzorgcoaches: belangrijk om te zien dat nu ook deze groep snel een medium heeft gevonden om informatie in te winnen en het juiste contact en ondersteuning te vinden.

MANTELZORGWAARDERING

In 2022 hebben we in totaal bijna 600 mantelzorgwaarderingen uit mogen reiken. Daarmee hebben we een stijging van zo'n 20% ten opzichte van vorig jaar bereikt.

Mantelzorger aan de telefoon:
"Het is heel prettig om even stoom af te blazen op een tijdstip dat mij goed uit komt. Het "luisterend oor" maakt dat ik me iets minder alleen voel staan."

Jaar	Totaal
2021	501
2022	594

De mantelzorgwaardering, die bestaat uit een VVV-cadeaukaart ter waarde van € 50,- en een kaart van de wethouder, wordt door mantelzorgers goed ontvangen. Het bedrag wordt op verschillende manieren besteed. Zo vertelde een mevrouw die het niet zo ruim heeft dat ze het bedrag gebruikt om toch nog een kerstcadeautje voor haar kinderen te kunnen kopen. Een meneer uit de Mors vindt het eigenlijk maar vreemd dat hij de waardering krijgt, want hij verzorgt zijn partner met liefde. Hij gebruikt het bedrag dan ook om iets leuks voor zijn partner te kopen. Een mevrouw die in de Stevenshof woont, deelt het bedrag met haar broer en zus, die ook een belangrijke bijdrage leveren aan de zorg voor hun moeder. Het bedrag wordt ook verschillend gewaardeerd. Sommigen zien het als een kleine bijdrage, terwijl het voor anderen juist een heel groot bedrag is.

UIT DE PRAKTIJK

WAT DOET INCLUZIO VOOR JONGEREN DIE OPGROEIEN MET ZORG?

Anke-Ida, mantelzorgcoach

“Een kwart van de jongeren groeit op met iemand met een ernstige ziekte, verslaving, lichamelijke of psychische klachten. Meestal realiseren zij zich niet dat hun thuissituatie anders is dan die van leeftijdgenoten. Dat gaat meestal goed maar sommigen groeien op met veel zorgen. Dat kan tot problemen leiden, bijvoorbeeld op school. Om hulp vragen doen ze meestal niet. Vanaf september is Includio gestart met de recharge lounge. Elke laatste donderdag van de maand kunnen jongeren die opgroeien met iemand die zorg nodig heeft, bij elkaar komen om ervaringen te delen, te chillen, kletsen, hangen of wat dan ook. Het is vanaf 13 - 14 jaar. De deelnemers waren blij met de speciale aandacht die ze kregen!

De bekendheid en deelname moet nog groeien in 2023. Vanaf juni 2022 is Includio gestart met een pilot om jonge mantelzorgers een blijk van waardering te geven. Jongeren (die opgroeien met zorg) kunnen de Ik Zorg Voor Waardering aanvragen: een cadeaubon van 15 euro. Inmiddels zijn er een kleine 20 cadeautasjes uitgedeeld en de jongeren zijn er heel blij mee! We willen dit aantal natuurlijk laten groeien!

PR gaat via social media, onze netwerken van beroepskrachten en de scholen.”

EXPOSITIE WIJSHEDEN VAN MANTELZORGERS

Anke-Ida, mantelzorgcoach

Een stagiair heeft in opdracht van Includio Leiden een expositie ontwikkeld met vier portretten van mantelzorgers die langdurig voor hun naasten zorgen. De expositie bestond uit levensgrote portretten gecombineerd met krachtige teksten en wijsheden van mantelzorgers. Bij elk portret was een audio-opname toegevoegd waarbij het verhaal van de mantelzorger uitgebreid werd verteld. De expositie creëerde meer bewustwording van wat het betekent om voor iemand te zorgen. De expositie is zowel voor mantelzorgers als zorg-behoevenden, maar ook voor buurtbewoners, docenten, studenten, professionals en andere geïnteresseerden georganiseerd.

LEIDSE MANTELZORGERS VIJFEN DAG VAN DE MANTELZORG

Sandra, mantelzorgcoach

'Mantelzorgers, jullie, zijn onmisbaar voor Leiden. Ze verlenen onvoorwaardelijk hulp aan hun naasten die langdurig ziek zijn, een beperking hebben of andere hulp behoeven. Mantelzorgers doen dat vaak naast andere zorgtaken en/of een betaalde baan'. Zo begon Julius Terpstra, wethouder Wonen, Bouwen en Welzijn zijn speech tijdens de Dag van de Mantelzorg in Leiden.

'Tegelijkertijd kan de druk op mantelzorgers hoog zijn, Daarom helpen we jullie! Met praktische zaken, zoals een parkeervergunning voor mantelzorgers, maar we geven jullie ook graag de mantelzorgwaardering. En vandaag vieren we de Dag van de Mantelzorg.' 'Het is gezellig en fijn om met elkaar te praten. Je herkent elkaars verhalen!' aldus één van de aanwezige mantelzorgers.

"Het was een feestelijke middag, zaterdag 5 november 2022 waarbij Leidse mantelzorgers even de zorgen thuis konden laten. Ze genoten van een heerlijke lunch georganiseerd door Inclusio Leiden en muziek van muzikaal trio 't Valies. De lunch werd uitgeserveerd door de Powervaders en vrijwilligster Alie van Huis van de Buurt Op Eigen Wieken.

MANTELKRACHT

Deze dag werd ook de speciale Leidse editie van het tijdschrift Mantelkracht gepresenteerd. Hierin staan mooie verhalen en ervaringen van Leidse Mantelzorgers, Leidse activiteiten worden benoemd en de contactgegevens van de mantelzorgcoaches zijn terug te vinden.

In de week van de Dag van de Mantelzorg waren er bovendien bijzondere acties bij Resto Van harte in Matilo, Vogelvlucht en Op Eigen Wieken.

Mantelzorgers konden deze week gratis iemand meenemen naar een maaltijd. Er was een extra koffiemoment bij De Meelfabriek in de binnenstad en Mantelkracht werd uitgedeeld op drukke plekken in meerdere wijken."

MANTELZORGCAFÉ MET HUGO BORST

Inclusio Leiden heeft drie extra evenementen georganiseerd om de mantelzorgers extra te waarderen en hen een hart onder de riem te steken. Zo organiseerden wij op donderdagavond 21 april het Mantelzorgcafé Leiden in Huis van de Buurt Het gebouw met Hugo Borst. Hugo Borst is schrijver, redacteur, televisiepersoonlijkheid en voetbalcriticus. Hij was een lange periode intensief mantelzorger voor zijn moeder met Alzheimer. Open en eerlijk schrijft hij hierover in zijn columns en boeken.

Deze avond gingen we met hem in gesprek. Hij las voor en deelde zijn ervaringen. Er ontstond veel interactie met de zaal en een mooie, herkenbare uitwisseling van ervaringen. Achteraf was er een borrel en verkocht hij boeken. Ook toen gingen de gesprekken uitvoerig verder. Er waren 51 mantelzorgers aanwezig.

OVERBELAST WERKENDE MANTELZORGER

1 op de 20 werknemers combineert werk met intensieve mantelzorg. Op het waardeiland woont een bijzondere mantelzorger. Zij staat zelf volop in het leven als 50'er met een goede baan op management niveau en heeft nog veel dromen en ambities voor de toekomst. Haar partner is een stukje ouder en is helaas getroffen door alzheimer.

Het echte besef begon op vakantie, toen meneer de weg naar het toilet alsmat niet kon vinden in hun bescheiden vakantiehuisje. Direct daarna is een casemanager ingeschakeld en zorg opgestart. We zijn nu twee jaar verder en meneer gaat steeds verder achteruit. Inmiddels gaat hij 5 dagen per week naar de dagopvang en staat hij op de wachtlijst om opgenomen te worden. Al zeker een jaar kan hij eigenlijk niet meer alleen thuis zijn en gaat alles wat hij doet steeds moeizamer en langzamer. De druk op zijn werkende partner is enorm. Los van de zorg die ze daadwerkelijk aan hem biedt, zijn ook de zorgen enorm. Als ze aan het werk is, is het soms moeilijk om de focus te behouden, omdat ze weet dat er bijna dagelijks wel iets voorvalt waardoor meneer uit zijn ritme en rust raakt. Ze komt zelf ook slecht tot rust, omdat de hele situatie bakken met energie kost.

Maandelijks spreken we af en zit ik twee uurtje bij haar op de bank. Ik luister naar haar, zij vertelt en huilt het eruit. Ik bouw haar weer op, zodat ze er weer een maand tegenaan kan. Ik geef haar inzichten zodat ze makkelijker keuzes kan maken die haar ten goede komen, zoals respijtzorg inschakelen zodat ze op regelmatige basis even tijd voor zichzelf heeft. Ook hebben we samen Handen in Huis geregeld zodat ze een weekje alleen op vakantie kon. Voor haar is dit dubbel nuttig: enerzijds heeft ze de tijd voor zichzelf hard nodig, anderzijds is de tragische realiteit dat haar partner niet lang meer thuis zal wonen en ook niet heel lang meer te leven heeft. Door tijd voor zichzelf te nemen kan ze zich alvast instellen op een bestaan als alleenstaande en werken aan haar sociale contacten, die erg verwaarloosd zijn over de afgelopen twee jaar.

Samantha, mantelzorger

UIT DE PRAKTIJK

OVERBELASTE MANTELZORGER IS NU BEZOEKER EN VRIJWILLIGER HVDB

Afgelopen zomer kreeg ik een doorverwijzing van de casemanager dementie van ActiVite. Zij vroeg mij langs te gaan bij een meneer in de Stevenshof. Zijn vrouw was een maand daarvoor opgenomen in Topaz Zuydtwijck met dementie. Thuis ging het na een lange intensieve periode mantelzorgen echt niet meer. De casemanager had het opname traject begeleid en nu na opname van mevrouw ging zij eruit. Zij maakte zich zorgen over meneer, hij heeft het er erg moeilijk mee. Ook regelde ze best veel administratieve zaken voor meneer en nu stopte dat. Ik ben op huisbezoek gegaan bij mijnheer. Hij zocht steun en een luisterend oor. De nieuwe situatie is wennen voor hem en hij voelt zich schuldig. Daarnaast heeft hij opeens best veel tijd over. Mijnheer is van Egyptische afkomst. Hij heeft altijd een broodjeszaak gehad en houdt van gezelligheid en aanloop. Zijn enige dochter woont in Groningen. Hij heeft contact met zijn burens en bezoekt de kerk. Elke dag gaat hij in de middag langs zijn vrouw en zij wil het liefst terug naar huis. Uit het verhaal blijkt ook al snel dat dit toch echt niet mogelijk is.

De bezoekjes vallen hem best zwaar, maar toch doet hij het trouw elke dag. Ik adviseer mijnheer om langs te komen in het buurthuis in de Stevenshof. Hij woont op loopafstand maar wist niet van het bestaan af. Ik wijs hem erop dat hij elke maandag, dinsdag en donderdag kan komen koffiedrinken. Dinsdag kan hij ook blijven lunchen. De volgende dag staat hij gelijk op de stoep. Veel te vroeg. Ik drink samen met hem en de deelnemers en vrijwilligers een kop koffie. Hij is blij verrast en heeft gelijk een klik met een aantal mensen. In de weken daarna zie ik hem regelmatig langskomen en hij heeft het erg naar zijn zin. Regelmatig kan ik even bijpraten met hem over de situatie met zijn vrouw.

Na een aantal weken vraagt hij of hij ook zijn buurman mag meenemen. Uiteraard is die ook van harte welkom. Ook neemt hij een meneer mee die ook mantelzorger is en in dezelfde situatie zit als hij. Zijn vrouw zit ook op dezelfde afdeling in Zuydtwijck en ook deze mijnheer bezoekt haar elke middag. Samen komen ze nu 's morgens naar het Huis van de Buurt. Ook de twee wekelijkse Eettafel hebben ze snel ontdekt. Ondertussen schrijf ik hen beide in voor de mantelzorgwaardering. Meneer heeft ook af en toe administratieve vragen en komt daarvoor nu langs bij het buurtkantoor 'Een goede buur'.

In het najaar startte in Huis van de Buurt Stevenshof de Cursus Beschadigd Brein voor mantelzorgers. Beide heren benader ik of ze deel willen nemen. Dat doen ze. De cursus helpt hen beide om te gaan met hun partners met dementie. Vooral het lotgenotencontact ervaren ze als heel prettig. Ook bij de reünie van de deelnemers 1 maand na het einde van de cursus zijn ze aanwezig. Ondertussen wordt mijnheer dit najaar vrijwilliger. Hij kookt nu regelmatig bij de Eettafel op woensdag en kookt dan heerlijke Egyptische maaltijden. In december spreek ik hem nog een keer uitgebreid. Vooral het feit dat zijn vrouw steeds weer naar huis wil zit hem hoog. We praten er uitgebreid over en zetten nog een keertje op een rij waarom ze daar is. Dan blijkt dat hij toch wel weet dat het echt niet anders kan. Maar vooral de december maand valt hem zwaar. Ik adviseer hem even 'respijt' te zoeken. En/of wellicht 1 bezoekje per week minder te doen. Dat vindt hij lastig. Hij gaat wel naar zijn dochter met kerst en zal het dan bespreken. In januari hoor ik dat zijn dochter een reisje naar Egypte heeft geboekt voor haar vader om daar familie te bezoeken. Hij heeft er enorm veel zin. Het hele team van het Huis van de buurt kent hem ondertussen en samen houden we meneer in beeld.

Sandra, mantelzorgcoach

Eenzaamheid verminderen

GERELATEERDE KWALITEIT PRESTATIE INDICATOREN (KPI'S):

In 2025 voelt 42% van de Leidenaren zich weleens eenzaam.

Op het onderwerp eenzaamheid werken we nauw samen met andere partijen, zoals GGZ, huisartsen, gemeente Leiden, studentenorganisaties en DUWO. Het meten van eenzaamheid is ingewikkeld. Uit deze samenwerkingen blijkt dat de cijfers voor eenzaamheid hoger moeten liggen. Wij denken dat er meer eenzaamheid is onder de bewoners van Leiden dan dat de cijfers laten zien. Niet iedereen wil eenzaamheid namelijk bespreken. Komend jaar willen wij dit taboe doorbreken en het onderwerp juist bespreekbaar maken. Zodat we ook makkelijker ondersteuning kunnen bieden aan mensen die eenzaam zijn. We zijn dan ook benieuwd of er bij de volgende meting juist meer wordt aangegeven dat bewoners zich eenzaam voelen\

INZICHT IN DE PERCENTUELE DOELSTELLINGEN VOOR HET VERMINDEREN VAN EENZAAMHEID

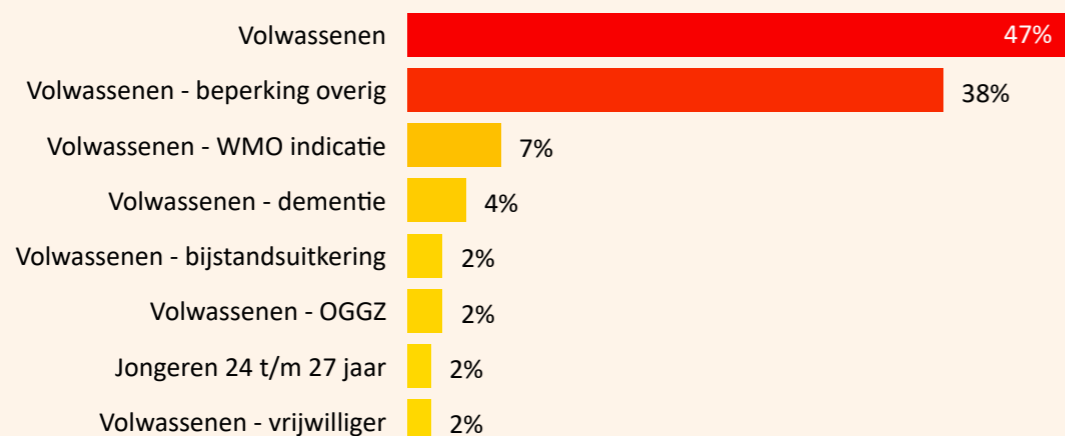
- In 2025 is de doelstelling dat 42% van de Leidenaren zich weleens eenzaam voelt.
- Uit de resultaten van de Stadswijkenquête blijkt al dat het meten van eenzaamheid ingewikkeld is. In 2021 gaf 34% van de respondenten aan eenzaam te zijn (5% vaak eenzaam + 29% weleens eenzaam) t.o.v. de doelstelling van 42%
- Uit onze vervolgenquête van 2022 gaf 31,82% aan eenzaam te zijn (2,56% vaak eenzaam + 29,26% weleens eenzaam). Dit ligt dichtbij de resultaten van de Stadswijkenquête

MEER MENSEN ONTMOETEN

Om niet alleen de zware vraag over eenzaamheid te stellen, gaven wij ook de stelling of bewoners meer mensen willen ontmoeten. Hier gaven zij gemiddeld aan: niet eens/oneens. Het is interessant om te zien dat bewoners bij de stelling makkelijker aangeven mensen te ontmoeten dan dat zij aangeven eenzaam te zijn. 70,25% gaf aan meer mensen te willen ontmoeten waarvan: 7,98% aangaf dit erg graag te willen en 62,27% dit in zekere mate te willen. Dit kan aangeven dat bewoners het moeilijk vinden om toe te geven eenzaam te zijn of dat zij een ander beeld hebben wat het betekent om eenzaam te zijn. Meer mensen willen ontmoeten staat uiteraard niet gelijk aan eenzaam zijn, maar het kan zeker een indicatie zijn dat sociaal contact mist.

TOP 7 DOELGROEP BEWONERS EENZAAMHEID

TOP 7 HULPVRAAG (INGEVULD SAMEN MET EENZAAMHEID)

ARMOEDE DOOR ENERGIECRISIS

Naast eenzaamheid heeft armoede in het laatste kwartaal van 2022 veel aandacht gekregen. Helaas werden we in de tweede helft van het jaar geconfronteerd met de gevolgen van de oorlog waardoor het leven veel duurder is geworden en meer mensen met financiële zorgen zitten. De energiecrisis is iets wat veel inwoners van Leiden treft. Om mensen hierin goed te informeren en te adviseren zijn er in de aanloop naar de wintermaanden in diverse Huizen van de Buurt bijeenkomsten georganiseerd. Deze werden georganiseerd en geleid door de

energiecoaches van GaGoed. Inwoners van Leiden kregen tips om hun huis op een relatief makkelijke en goedkope manier te verduurzamen en konden ook een pakket aanvragen waarin spullen zaten die hieraan bij zouden dragen. Denk hierbij aan tochtstrippen ed. Daarnaast zijn er in diverse Huizen van de Buurt (zoals de Kooi en Op Eigen Wieken) voedselkasten geplaatst. Hier wordt gretig gebruik van gemaakt.

Unieke bewoners met hulpvraag eenzaamheid

124

Unieke trajecten + korte contacten

144

WELZIJSBEZOEKEN 75+

Het afgelopen jaar hebben we veel ingezet op onze welzijnsbezoeken voor 75-plussers. Op drie momenten in het jaar hebben we mensen benaderd, daaruit zijn diverse bezoeken voortgekomen, evenals telefonische afspraken.

Bij de bezoeken voeren we gesprekken vanuit het thema Positieve Gezondheid. Onze medewerkers vangen signalen op als mensen eenzaam zijn of hulp nodig hebben of behoefte aan contacten of activiteiten. Ook kan een niet-pluisgevoel worden gesignaleerd en dan wordt er apart een afspraak gemaakt om beter in beeld te krijgen wat de situatie is of wordt iemand bijvoorbeeld doorverwezen naar een sociaal wijkteam of wijkverpleging.

Verder hebben we in 2022 ook het onderwerpen wonen extra ter sprake gebracht. Zo werd de vraag of mensen langer zelfstandig in hun huis willen blijven wonen besproken. Daarbij vroegen we wat men daarvoor nodig heeft en welke aanpassingen eventueel nodig zijn. Verder stonden we stil bij het netwerk om de mensen heen.

Aantal fysieke
welzijnsbezoeken
in 2022:
195

	November 2021	Februari 2022	Juli 2022
Aantal benaderde adressen	615	1172	473
Aantal reacties	206 (33,5 %)	345 (29,4%)	170 (35,9 %)
Waarvan positief	80 (38,8%)	148 (42,9%)	73 (42,9 %)
Huisbezoeken	61 (9,9%)	84 (7,2%)	50 (10,6%)
Telefoongesprekken	6 (1%)	10 (0,9%)	4 (0,8 %)
Graag meer informatie	13 (2,1%)	54 (4,6%)	19 (4,0%)

GEORGANISEERDE ACTIVITEITEN OM EENZAAMHEID TE VERMINDEREN

Alle activiteiten in de Huizen van de Buurt zijn erop gericht om eenzaamheid tegen te gaan. Hieronder noteren we diverse activiteiten die we hebben georganiseerd.

- Week tegen eenzaamheid: Sweeper in Stevenshof voor kids
- Pizza avond met studenten
- Langste tafel de Kooi en Vogelvlucht
- Lunch in de Stevensbloem
- Telefooncirkel
- Welzijnsbezoeken 75+
- Bezoeken weduwe en weduwnaren
- Diverse activiteiten in de Week tegen Eenzaamheid

BEZOEKEN WEDUWEN EN WEDUWNAREN

De mensen die gebruik maken van een bezoeker-vrijwilliger, zijn er heel tevreden over. Zij vinden steun, vinden het heel prettig om met iemand erover te spreken die het zelf ervaren heeft. Het maakt dat ze er zelf weer verder mee komen en hun leven weer iets gemakkelijker kunnen oppakken.

Sommige mensen willen geen gebruik maken van deze dienst, dit zijn veelal mensen die nog werken of actief bezig zijn en daardoor wellicht meer afleiding hebben. Soms hebben mensen voldoende steun binnen hun eigen netwerk.

Vaak bellen mensen ook op om te zeggen dat ze het laat vinden deze brief te krijgen ruim 1 jaar na het verlies van de partner. Ik geef dan toelichting dat deze dienst juist bedoeld is als steun in de rug, als mensen een jaar na het overlijden nog behoefte hebben aan ondersteuning door een lotgenoot.

In de tabel wordt weergegeven hoeveel brieven er zijn verzonden en wat hieruit voort komt.

Wilhelmien, seniorencoach

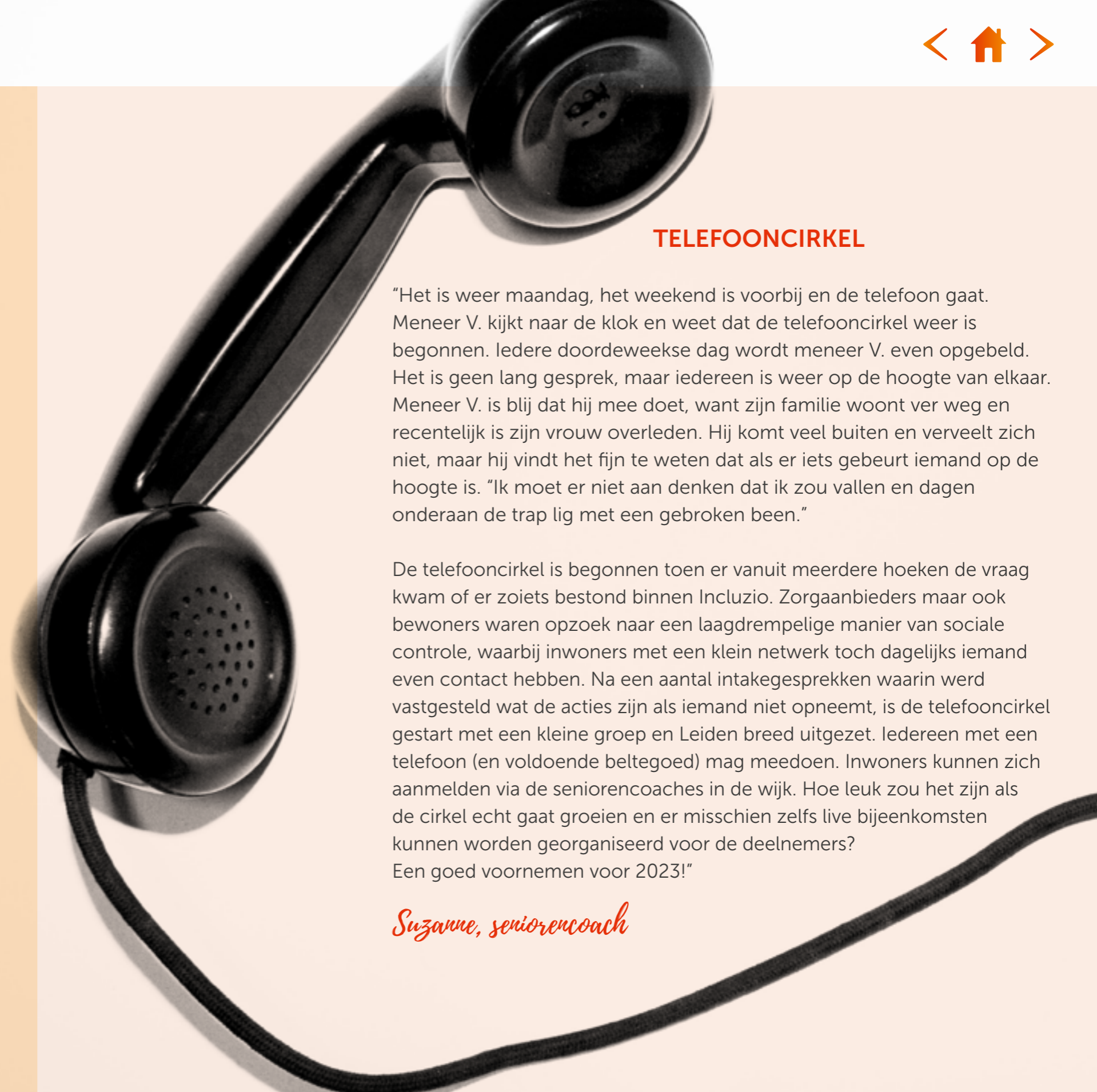
Aantal brieven over 2020 en 2021 verstuurd	668	Jan 2022: 333. Mei 2022: 155, Nov. 2022: 180
Kaartjes terug met ja ik wil een bezoeker-vrijwilliger	31	
Aanvragen vanuit Includio of anders	1	Via POH
Totaal aanvragen	32	
Totaal aantal intake gesprekken	32	
Gekoppeld aan vrijwilliger	12	
Niet gekoppeld	20	
Doorverwezen naar Includio	8	Naar huis van de Buurt of activiteit
Voorkeur gaf aan iets anders	3	Deze mensen hadden een andere verwachting
Uiteindelijk geen intake	0	Na eerste telefoongesprek toch geen behoefte aan deze bezoeken.
Redenen voor niet gekoppeld	9	-Voldoende netwerk of familie of mensen werken nog. -2 weduwen zijn aan elkaar gekoppeld vanwege dezelfde belangstelling en wonen in de buurt bij elkaar
Nog lopende koppeling vanuit 2019	0	
Coördinator (vrijwilliger)	1	
Actieve bezoeker-vrijwilligers	4	
Gestopt als vrijwilliger	2	Gemiddeld, soms in het begin 2x per maand en later 1x per maand
Aantal bezoeken per weduwe/weduwenaar	10 - 12	gemiddeld
Tijdsduur 1 bezoek	2 uur	

UIT DE PRAKTIJK

LANGSTE TAFEL DE KOOI

In oktober heeft het team van Huis van de Buurt De Kooi op het Kooiplein de langste tafel georganiseerd. Deze meterslange picknicktafel met een mooie lunch is voor de buurtbewoners georganiseerd om de buurt met elkaar te verbinden. Dit had een positieve invloed op de saamhorigheid waarbij we veel leuke gesprekken hebben gevoerd met buurtbewoners. Ook hebben we al het ingekochte eten kunnen uitdelen met veel dankbare reacties als resultaat. Door de lunch gratis aan te bieden zijn we in staat geweest de buurtbewoners dichter tot elkaar te laten komen op een laagdrempelige manier. We hebben dit gerealiseerd binnen een harmonieuze sfeer waar iedereen erbij hoorde, onafhankelijk van achtergronden of leeftijden. Dit maakte het een succesvolle activiteit en voor het team was het een mooie kans om verbinding te leggen met de buurt.

TELEFOONCIRKEL

“Het is weer maandag, het weekend is voorbij en de telefoon gaat. Meneer V. kijkt naar de klok en weet dat de telefooncirkel weer is begonnen. Iedere doordeweekse dag wordt meneer V. even opgebeld. Het is geen lang gesprek, maar iedereen is weer op de hoogte van elkaar. Meneer V. is blij dat hij mee doet, want zijn familie woont ver weg en recentelijk is zijn vrouw overleden. Hij komt veel buiten en verveelt zich niet, maar hij vindt het fijn te weten dat als er iets gebeurt iemand op de hoogte is. “Ik moet er niet aan denken dat ik zou vallen en dagen onderaan de trap lig met een gebroken been.”

De telefooncirkel is begonnen toen er vanuit meerdere hoeken de vraag kwam of er zoiets bestond binnen Inclusio. Zorgaanbieders maar ook bewoners waren op zoek naar een laagdrempelige manier van sociale controle, waarbij inwoners met een klein netwerk toch dagelijks iemand even contact hebben. Na een aantal intakegesprekken waarin werd vastgesteld wat de acties zijn als iemand niet opneemt, is de telefooncirkel gestart met een kleine groep en Leiden breed uitgezet. Iedereen met een telefoon (en voldoende beltegoed) mag meedoen. Inwoners kunnen zich aanmelden via de seniorencoaches in de wijk. Hoe leuk zou het zijn als de cirkel echt gaat groeien en er misschien zelfs live bijeenkomsten kunnen worden georganiseerd voor de deelnemers? Een goed voornemen voor 2023!”

Suzanne, seniorencoach

MOOIE SUCCESSEN NAAR AANLEIDING VAN HUISBEZOEKEN

“Bij een huisbezoek treffen een vrijwilliger en ik een meneer uit Eritrea. Het gesprek loopt vanwege de taal moeizaam, maar hij begrijpt wel dat we vragen naar hoe het met hem gaat. Hij vertelt dat hij graag een fiets wil om overal heen te kunnen fietsen.

Een paar weken later vraagt een buurtbewoner of ik iemand weet die een fiets kan gebruiken. Zijn fiets staat in de weg en hij wil hem graag schenken aan iemand die hem goed kan gebruiken. Natuurlijk weet ik iemand! We brengen de fiets naar de meneer van het huisbezoek. Hij stapt direct op en fietst breed lachend weg.

Met de informatie die we tijdens de huisbezoeken ophalen, kunnen we mooie verbindingen maken. Zoals bij de meneer met de fiets, maar ook bij twee dames uit de Stevenshof die mij allebei eenzelfde soort verhaal vertelden. Allebei slecht ter been, maar wel op zoek naar iemand voor een praatje of een spelletje en een kop koffie. Ik heb de dames met elkaar in contact gebracht en met succes! Ze zien elkaar nu iedere week.”

Ingrid, seniorencoach

MOOIE SUCCESSEN NAAR AANLEIDING VAN MOOIE SAMENWERKING MET ‘STICHTING NIET ALLEEN’ EN SOL IN PILOT STEVENSHOF

Dit jaar werd ik benaderd door Yorick, a.k.a. Kees, oprichter van Stichting Niet Alleen. Hij was op zoek naar een ruimte waar hij rapworkshops kon organiseren voor jongeren die zich eenzaam voelen, veel op straat hangen of het risico lopen het verkeerder pad op te gaan of wat in sommige gevallen zelfs al is gebeurd en had mijn contactgegevens gekregen.

Toen hij vertelde wat hij deed en welk doel hij voor ogen heeft, sprak mij dit erg aan en zag ik zeker een mogelijkheid voor hem om samen te werken met ons en SOL.

Fred (SOL), Kees en ik zijn om de tafel gegaan om met elkaar de mogelijkheden te bespreken en kwamen al snel op een pilot voor in de Stevenshof. In de Stevenshof kampen we met een groep jongeren die voor overlast zorgt en waarmee het contact moeizaam verloopt. We hebben een planning gemaakt en Kees is met de groep aan de slag gegaan. Eerst hebben ze in het Huis van de Buurt teksten geschreven voor hun rap. Dit was in een aantal sessies. En met het eindresultaat zijn zij de studio ingegaan om de rap daadwerkelijk op te nemen.

Daar waar de jongeren over het algemeen niets vertellen over hun privésituatie of de dingen waar ze tegenaan lopen, waren ze tijdens het schrijven erg openhartig. Iets wat zeker waardevol is in het contact met de jongeren. Op deze manier kunnen we beter plaatsen waarom ze bepaalde dingen doen of keuzes maken.

Deze pilot was zo succesvol dat we voor het nieuwe jaar plannen hebben gemaakt dit ook in andere wijken in te gaan zetten.”

Patricia, teamcoach

PIZZA-AVOND STUDENTEN BOERHAAVEDISTRICT

“Na signalen van eenzaamheid onder studenten vanuit een huisartsenpraktijk in Boerhaave hebben we, in samenspraak met Gemeente Leiden, een ontmoetingsavond voor de studenten van het Hildebrandpad georganiseerd. Het werd een doorslaand succes. Niet alleen omdat er maar liefst 60 studenten op af kwamen (we serveerden immers pizza), maar omdat ze met elkaar in gesprek gingen en er nieuwe verbindingen werden gelegd. Spontaan werd er een bewonerscommissie opgericht en studenten van eenzelfde afdeling spraken af om elkaar vaker te zien. Een wat oudere bewoonster uit de wijk die had aangeboden om die avond te helpen, werd opgenomen in een appgroep en zij bood aan om in kleine groepjes te gaan koken voor studenten bij haar thuis. Mooier had de avond niet kunnen verlopen. Een avond die meer dan voldeed aan de verwachtingen. Met een mooi resultaat, de bewonerscommissie wil de avonden verder gaan oppakken en zelfstandig voortzetten.”

Jolanda, buurtcoach

Vrijwilligersondersteuning

GERELATEERDE KWALITEIT PRESTATIE INDICATOREN (KPI'S):

In 2025 verricht 43% van de Leidenaren vrijwilligerswerk.

Aantal
vrijwilligers:
39,86%

Stijging aantal
vrijwilligers:
3%

Vrijwilligers zijn onmisbaar voor onze missie.

De vrijwilligerscoaches zijn verantwoordelijk voor het werven en begeleiden van de Inclusio-vrijwilligers.

Vrijwilligersteams bieden ondersteuning bij tal van activiteiten. Elk team heeft contact met maatschappelijke organisaties, sportverenigingen, vrijwilligerskorpsen, speeltuinen en dergelijke. Daarnaast ondersteunen de vrijwilligerscoaches de overkoepelende organisaties bij het zoeken en binden van vrijwilligers.

INZICHT IN DE PERCENTUELE DOELSTELLINGEN VAN LEIDENAREN DIE VRIJWILLIGERSWERK VERRICHTEN

- Voor 2025 is de doelstelling KPI 6 dat in 2025 43% van de Leidenaren vrijwilligerswerk verricht.
- In 2022 zou dit rond de 41,5% moeten zijn.
- Uit de Stadswijkenquête komt naar voren dat 33% vrijwilligerswerk verricht: fors minder, maar de impact door Corona wordt hierbij genoemd.
- Bij onze 0-meting ging het om 37,1%. De enquête uit 2022 geeft nu een percentage van 39,86%, een flinke stijging van bijna 3%.
- Hiermee zetten wij een grote stap in de goede richting voor de doelstelling van 2025. Zeker met de hoge percentuele toename van 3% in één jaar.
- Het gemiddeld aantal dagen (2) dat bewoners vrijwilligerswerk verrichten is hetzelfde gebleven.

JONGERE DOELGROEPEN ALS VRIJWILLIGER

We zien dat de jongere doelgroepen gemiddeld minder vaak vrijwilliger zijn dan de oudere doelgroepen (buiten de 75+ groep, die naar mate ze ouder worden geen vrijwilligerswerk meer doen). Het zijn bekende resultaten als het gaat om vrijwilligerswerk. In 2023 willen we ons dan ook richten op het werven van jongere vrijwilligers.

VRIJWILLIGERS & ACTIVITEITEN ONDERSTEUNING OEKRAÏENSE VLUCHTELINGEN

In maart 2022 is Inclusio Leiden door de Gemeente Leiden gevraagd om de vrijwillige inzet voor de opvang van Oekraïners te coördineren. En daarnaast een aanbod van goederen, diensten en activiteiten neer te zetten. Hiervoor hebben wij extra budget gekregen middels een addendum.

De werkzaamheden die Inclusio heeft verricht zijn onder te verdelen in het 1ste halfjaar en het 2de halfjaar. In de periode van maart t/m juni heeft Inclusio zich op de volgende taken gericht:

- Neerzetten organisatiestructuur met vrijwilligers ter ondersteuning van locatie.
- Rubriceren en beantwoorden van duizenden e-mails van inwoners uit Leiden.
- Werven/begeleiden van vrijwilligers voor het gereedmaken van 2 grote opvanglocaties voor 350 vluchtelingen en daarnaast nog wat losse huizen.
- Werven en begeleiden van vrijwilligers voor het opzetten van nieuwe activiteiten zoals: inzameling van fietsen, tweede hands kledingwinkel, vertalers voor spreekuren zoals van GGD / SWT en Gemeentelijke zaken zoals BRP.
- Organiseren van wekelijkse sociale avond voor opvanglocatie (Goede buur).
- Bemiddelen van vrijwilligers voor activiteiten door partnerorganisaties (Taalgroep Ekklesia, SOL).
- Ondersteunen van buurtinitiatieven zoals een creatieve middag, Engelse en sportlessen.

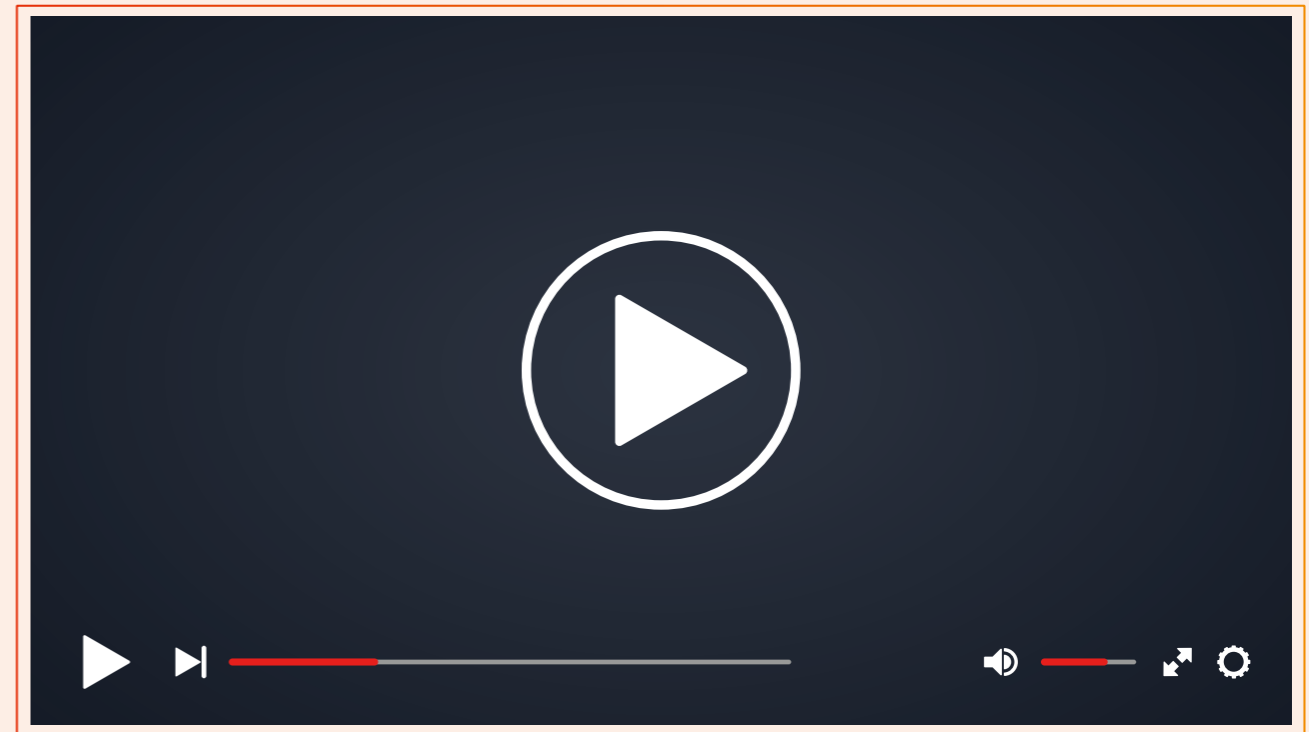
Na 1 juli heeft de Gemeente Leiden de crisisorganisatie over laten gaan in een Projectorganisatie met meer betaalde medewerkers. Inluzio heeft een medewerker in de functie van vrijwilliger coördinator betrokken gehouden bij het project om zo de groter wordende groep vrijwilligers te werven/ begeleiden en waarderen.

In de periode van juli t/m november 2022 heeft Inluzio zich op de volgende taken gericht,

- Bijwonen overleg met locatie coördinatoren en core vrijwilligers.
- Vraagbaak over vrijwilligers en activiteiten voor locatie coördinatoren, verbindingen leggen naar andere sociale partners.
- Werven/begeleiden van vrijwilligers voor het gereedmaken van nog 2 grote opvanglocaties voor 50+ 200 vluchtelingen.
- Werven en begeleiden van vrijwilligers voor het opzetten van nieuwe en continuering van activiteiten zoals: inzameling van fietsen, fietslessen, sociale activiteiten, tweede hands kledingwinkel, vertalers voor spreekuren zoals van GGD / SWT en Gemeentelijke zaken zoals BRP.
- Ondersteunen en verwerken van fondsenwervingsaanvragen voor Fietsenproject.
- Beantwoorden van e-mails van inwoners uit Leiden via meldpunt / algemene e-mailadressen Inluzio.
- Organiseren van wekelijkse sociale avond voor opvanglocatie Schipholweg t/m oktober.
- Ondersteunen van buurtinitiatieven van Raadsheren / Houtlaan / Lammerschansweg buurten.
- Administratieve organisatie rond overeenkomsten / VOG's (40 vrijwilligers).
- Werkoverleg met vrijwilligers, zowel individueel als in deelgroepen.
- Aanspreekpunt taal voor de Gemeente (vraag en aanbod beter op elkaar afstemmen).
- Introductie Welcome app; aanbod Inluzio voor nieuwkomers.

Totaal hebben zich 500 Leidenaren aangemeld om te helpen, waarvan 50 structureel vrijwilliger zijn gebleven.

Klik op de video om deze te bekijken

Tom is een van de helden van Inluzio Leiden. Tom is vrijwilliger in hart en nieren. In deze video vertelt hij in het kort over wat hij allemaal doet. Zijn boodschap voor alle Leidenaren: 'Kom gewoon meedoen!'.

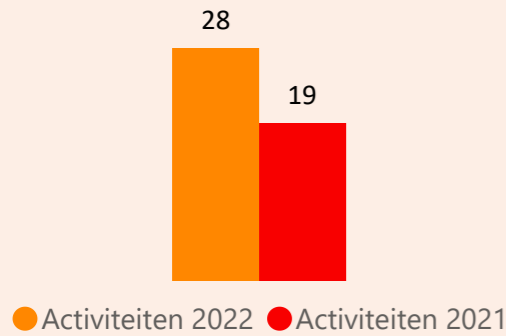

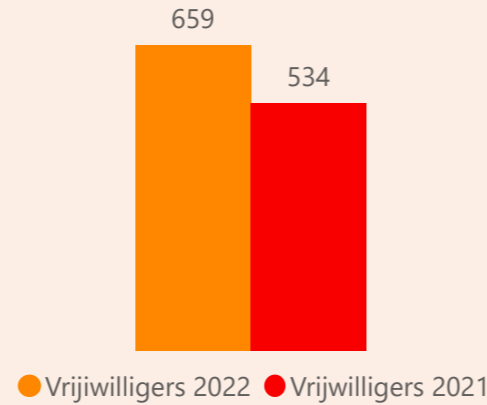
DOELGROEP BEWONERS

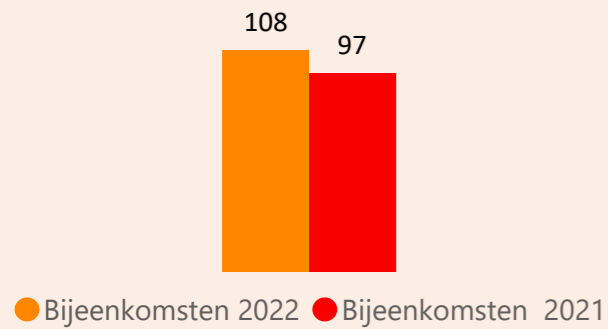
AANTAL ACTIVITEITEN TOV VORIG JAAR

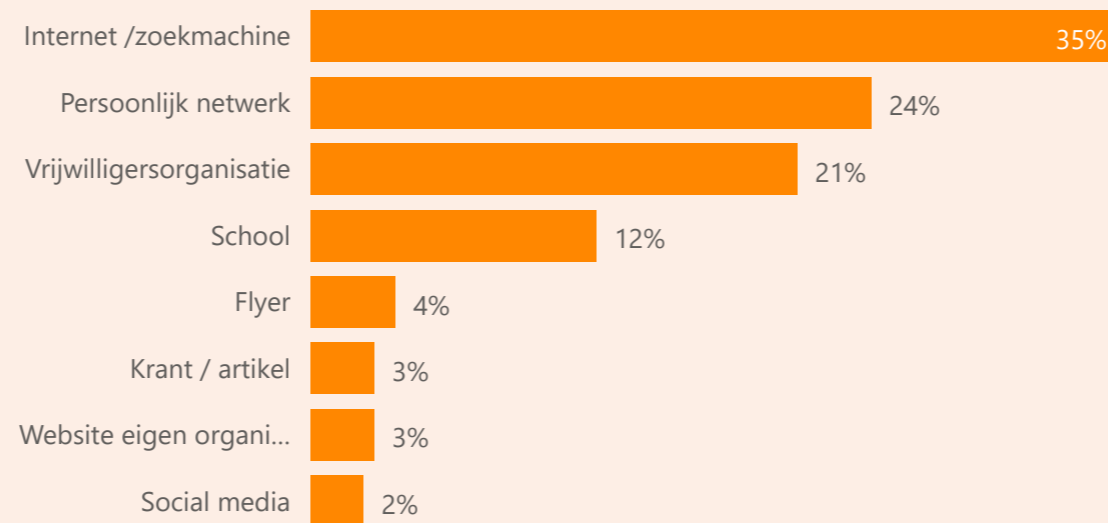
ACTIEVE VRIJWILLIGERS IN 2022

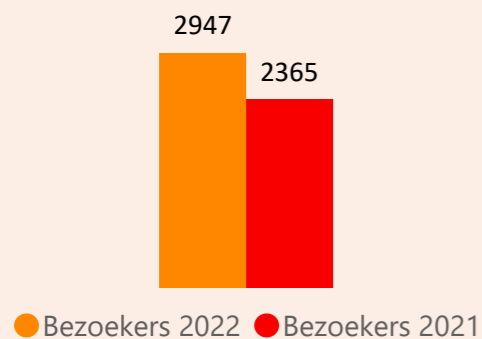
AANTAL BIJEENKOMSTEN TOV VORIG JAAR

VRIJWILLIGER BEKEND VIA

AANTAL BEZOEKERS TOV VORIG JAAR

- Unieke ondersteunde vrijwilligers: 84
- Getoonde vacatures: 185
- Unieke trajecten + korte contacten: 95
- Organisaties met vacature: 84

Toelichting: er zijn veel actieve vrijwilligers binnen de Huizen van de Buurt. Vanuit de vrijwilligers die hebben geholpen bij de opvang van Oekraïners, zijn ca. 50 personen als vrijwilliger gebleven.

ACTIVITEITEN

We hebben diverse activiteiten georganiseerd om de vrijwilligers te ondersteunen. Denk bijvoorbeeld aan:

- BBQ
- Feest
- Warm Welkom bijeenkomst
- Kerstkaarten opgestuurd
- Kerstpakketten uitgedeeld
- Verjaardagskaarten opgestuurd

HANS, VRIJWILLIGER ALS CHAUFFEUR OP DE BUURTBUS

Het mooiste van dit werk vindt Hans de omgang met de bewoners: "Het is zo belangrijk voor die bewoners om het huis uit te gaan en niet achter de geraniums te blijven zitten: want die vertellen ook niks!" Hans bouwt met elke bewoner een band op. Hij weet waar ze tegen aanlopen en kent hun verhalen. Ook als bewoners niet meer naar activiteiten gaan, houdt Hans contact: "Met de bewoners, maar ook hun directe familie!"

UITREIKING LEIDSE VRIJWILLIGERSPRIJS 2022

"Elk jaar biedt Includio Leiden ondersteuning aan een enthousiaste groep juryleden die een zeer groot vrijwilligershart hebben. Samen met Carola Peeters had ik de eer om ons hieraan te verbinden. Vanaf september startten de overleggen. Het lijkt iets simpels, maar voorafgaande aan de uitreiking worden er veel vrijwilligerssuren in gestoken. Denk daarbij aan het regelen van de publiciteit, het updaten van website, nominaties verzamelen, gesprekken voeren met de genomineerden, winnaars bepalen aan de hand van presentaties van de gesprekken en daarop aansluitend de finale jury. Dit alles met natuurlijk de belofte van absolute geheimhouding. Daarnaast komen nog alle facilitaire zaken om de hoek kijken. Kortom, een hele organisatie die we met elkaar als een goed team hebben volbracht. Elk jaar zijn er drie categorieën: Organisatie prijs, individuen, Leidse toekomstprijs (iemand jonger dan 25 jaar).

Ik heb veel mooie betogen gehoord waarom iemand hem toch wel zou moeten krijgen. Zoveel mensen die belangeloos hun tijd geven aan Leidse zaken. Van groot tot klein. Daarnaast liet het mij ook weer zien dat Leiden een belangrijke fundering heeft die draait op de inzet en liefde van al deze vrijwilligers. Natuurlijk verdient elke vrijwilliger een waardering maar deze mensen en organisaties springen er dit jaar net even bovenuit. Zij zijn in dit moment de inspirators voor alle andere en verdienen dit mooie podium. De uitreiking vond plaats in de foyer van het Leidse Stadhuis. Het was feestelijk aangekleed met een ballonnen boog bij de ingang, mooi aangeklede statafels en een heuse bar met allerlei versnaperingen en lieve mensen die de bezoekers royaal bediende. De avond werd aaneengepraat door de juryleden en hadden een passende tekst voorbereid voor de genomineerden. Serieus, maar zeker ook met de bekende Leidse humor, wat kon rekenen op een gulle lach van alle genodigden en bezoekers. Voor elke genomineerde was een tekst op maat gemaakt die door iedereen, naarmate de stemmen warm werden, uit volle borst werd meegezongen. Kortom een warme avond die we samen met alle vrijwilligers in ons hart hebben gesloten. Het is inspirerend om bij deze prijs betrokken te zijn. Op naar 2023!"

Lia, vrijwilligerscoach

Mijlpaal voor fietsproject voor Oekraïners:

200ste fiets uitgereikt

Anastasiia en haar dochtertje kunnen dankzij vrijwilligers nu ook op de fiets Leiden door

Maandag 31 oktober bereikte het fietsproject van Inclusio-vrijwilligers Adri van Melis en Kees Zitman een mooie mijlpaal. Mede door financiële steun van van het Druckerfonds en Fonds1818 was het mogelijk om de 200ste gratis fietsen uit te reiken aan een Oekraïense vluchteling, vanuit de werkplaats bij het Stationsplein.

De start van het project

Na de komst van de eerste vluchtelingenstroom vanuit Oekraïne werden praktische behoeftes zichtbaar. Vervoer om naar school, werk of studie te kunnen was een van die behoeftes. Vrijwilligers Adri en Kees startten met het verzamelen van fietsen en al snel konden de eerste kinderen op de fiets naar school.

Steun vanuit fondsen voor voortgang

Inclusio Leiden, coördinator van de vrijwilligersinzet voor Oekraïne, ontving vanuit het Druckerfonds en vanuit Fonds1818 twee mooie schenkingen waarmee de fietsinzameling voortgang vindt. De schenking van Fonds1818 is gebruikt om een werkplaats te creëren. In de werkplaats zetten vrijwilligers zich in om de fietsen rijklaar te maken en te onderhouden. Murat Aslancik, projectadviseur van Fonds1818, reikte vol trots de 200ste fiets uit samen met Adri en Kees.

Veilig door Leiden

Fietsen is voor de meeste Oekraïners niet nieuw, maar fietsen door Leiden vraagt de nodige vaardigheden. Vooral de drukke straten in het centrum zijn even wennen. In samenwerking met de Fietsersbond organiseert Inclusio Leiden voor de nieuwe fietseigenaren speciale lessen om het fietsen door Leiden onder de knie te krijgen.

KERAMIEKDOCENT 40 JAAR DOCENT IN HUIS VAN DE BUURT OP EIGEN WIEKEN

Afgelopen september was keramiekdocent Sonja Weekhout 40 jaar docent/vrijwilliger in Huis van de Buurt Op Eigen Wieken! Een bijzondere mijlpaal. Om haar te danken voor haar mooie werk, hebben we haar vanuit Inclusio een diner aangeboden met haar cursisten. Sommigen van hen komen al 25 tot 30 jaar naar haar lessen!

Sonja was ontzettend verrast en vond het een superleuk idee. Het diner werd klaargemaakt en verzorgt door vrijwilligers die het leuk vonden om te doen. Het was een Iraans 3-gangen-diner.

We ontvingen van Sonja een kaartje waarop ze ons hartelijk bedankte voor het heerlijke eten en het stilstaan bij haar jubileum. Het werd enorm gewaardeerd.

Tom, sociaal coördinator

UIT DE PRAKTIJK

DANKBAARHEID VAN DE OEKRAÏNERS IN LEIDEN

Een Oekraïner vertelt: "Ik ben met mijn twee dochters naar Nederland gekomen. Mijn ouders, vrienden, peetvaders, mijn werk...alles is in Oekraïne gebeven. Wij zijn hier voor het eerst. De vergaderingen op woensdag zijn van levensbelang voor ons. Dan praten we met (nieuwe) Oekraïense en Nederlandse vrienden. Ook luisteren we naar mooie muziek, hebben we de mogelijkheid om te dansen met de geweldige dansdocent Ser en genieten we bovenal van allerlei drankjes en hapjes.

Ik wil onze organisator Tatyana graag bedanken voor deze gelegenheid om te communiceren. En ook Elizabeth wil ik bedanken voor onze Engelse lessen met een interessante leraar. Kennis van het Engels helpt enorm bij het solliciteren, deze lessen zijn gewoon noodzakelijk. Wij zijn ook heel blij met de organisatie van excursies naar musea, etc. Alle organisatoren zijn geweldige kerels! Alle Nederlanders, bedankt dat jullie er zijn om voor ons te zorgen!".

Ira Koshileva vult aan: "Ik ben nu bijna een jaar in Nederland. "In de fantastische stad Leiden. Helaas heeft de oorlog in mijn geboorteland Oekraïne mij hier gebracht. Toen ik hier aan

kwam voelde ik me als een blind katje. Geen kennis van de taal, geen kennis van tradities, regels en wetten. Maar alles bleek niet zo tragisch als het leek. Met dank aan Inclusio! Ik ben Nederland en de Nederlanders erg dankbaar voor het welkom dat ze ons hebben gegeven. Bedankt voor de hulp van de onvermoeibare vrijwilligers - Tanya Boyko speciale buiging! Enorm dankbaar voor onze bijeenkomsten op woensdag, waar we ervaringen en prestaties kunnen delen, de taal kunnen oefenen, spannende spelletjes kunnen doen, leuke dansjes kunnen doen en gewoon worden afgeleid van de zorgen die we hebben. Met dankbaarheid en respect."

I would like to thank Gemeente for giving me the opportunity to learn the language. I go to English courses 5 times a week. These are different levels, different teachers, but each teacher is wonderful in his own way. On Monday, Marcel gives fundamental and comprehensive knowledge. With him we learn grammar and listen, read and write. Wednesday Lisey is just a breath of fresh air. Her classes take place in a relaxed and fun atmosphere. When studying English with her, you immerse yourself in every topic as much

as possible and each time you wonder why the lesson ended so quickly. Later on Wednesday, Lucy gives English very sedately and easily. She explains many topics so clearly that no other teacher so simply and so clearly does not present information. Helps to arrange each word and time on its shelf. On Thursday, Per and Betsy help with conversational English. We talk on various topics in a relaxed atmosphere. It helps a lot to start speaking and not just know the words and rules. On Friday I have English with Geraldine. This level is too high for me. But she always helps me to move forward and reach for new heights. Geraldine is a born teacher. And despite my not very high level, she helps me keep up with other students. Thanks to all the organizers of the language courses. This is priceless for me and I think for all Ukrainians. Because it helps us to communicate with the Dutch and is essential when looking for a job.

Jacqueline, vrijwilligerscoach Oekraïne

Laagdrempelige vormen van dagbesteding

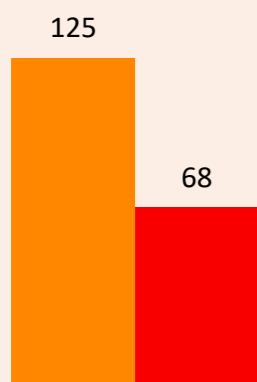
GERELATEERDE KWALITEIT PRESTATIE INDICATOREN (KPI'S):
 In 2025 hebben tenminste 100 inwoners met een WMO-indicatie geen geïndiceerde dagbesteding meer nodig.

Het aantal deelnemers voor laagdrempelige vormen van dagbesteding is behoorlijk gestegen. Dit heeft te maken met de uitbreiding van onze opdracht op het gebied van daginvulling.

- Alle Huizen van de Buurt hebben zich ingezet om de activiteiten bekend te maken. Zo is er gestart met een inloop bij Matilo; vanuit verzorghuis Roomburgh neemt men alvast een kijkje bij de activiteiten en sluiten ze aan bij de buurtsoep.
- Daarnaast merken we dat er een decentralisatie plaatsvindt in de maatschappelijke opvang, waardoor bewoners met een hulpvraag sneller bij de Huizen van de Buurt terechtkomen. Een goed voorbeeld hiervan zijn overbelaste mantelzorgers die hulp vragen bij de opvang van hun partners om zo een paar uur vrij te besteden.
- Daarnaast werken we intensiever en beter samen met SWT.

AANTAL (UNIEKE) DEELNEMERS TOV VORIG JAAR

● Deelnemers 2022 ● Deelnemers 2021

Om te voorzien in de behoefte aan dagbesteding is er het afgelopen jaar een aantal activiteiten opgezet. Een greep uit de meest succesvolle activiteiten:

- CreaBea Bakkie in Vogelvlucht;
- Smeltkroes in Stevenhof;
- Buurtsoepie Matilo;
- Wandelclub het Gebouw;
- Koersbal Mors;
- Diamond Painting in de Kooi;
- Creatieve tafel in Op Eigen Wieken.

UIT DE PRAKTIJK

DAGINVULLING 'DE WIJKKAMER'

"Sinds anderhalf jaar draait er in ons Huis van de Buurt een dagprogramma voor senioren. Begin december is dit programma onder de nieuwe daginvulling komen te vallen. We denken met deze groep een stevige basis te hebben neergezet; deelnemers met verschillende achtergronden en vaardigheden, vrijwilligers met een enorme passie die belangeloos de groep draaien en een ruimte die speciaal voor de groep is ingericht dat warm en gezellig aandoet. Deelnemers voelen zich op hun gemak. Ze mogen er zijn en doen er toe. En er wordt naar ze omgekeken. Wij als sociaal werkers zeggen vaak: hier doen we het voor. Maar als je deze groep ziet dan is dat ook echt zo: hier doen we het voor. Het voorziet duidelijk in een behoefte. En dat is zo mooi om te zien! We kijken uit naar de komst van meer van dit soort groepen. Iedereen is van harte welkom."

*Jolanda en Trudy, buurtcoach
en activiteitscoördinator*

DE BOP HERENSTRAAT 61, EEN PLEK VOOR ALLERLEI VRAGEN

'Is er koffie (of thee)?' is de meest gestelde vraag in de BOP. Maar de bezoekers weten de BOP ook te vinden voor andere vragen. De BOP is er niet alleen voor vragen. Het is ook een plek waar je even kunt landen, anderen kunt ontmoeten, je verhaal kunt vertellen en waar je gezien wordt. Voor veel mensen is de vraag 'hoe kom ik mijn dag door?' een dagelijkse lastige kwestie. Een plek als de BOP maakt de dag zinvol. Het geeft invulling aan de dag. Er is een grote groep vaste bezoekers. Zij komen niet allemaal direct uit de buurt, maar sommigen van hen hechten zoveel waarde aan de daginvulling die de BOP biedt dat zij bereid zijn om vanuit andere buurten naar deze BOP te komen.

Er wordt gepraat, maar ook gezamenlijk gegeten. Iedereen neemt hiervoor zijn eigen lunch mee. Sinds kort koken en eten we op dinsdag soep. Nieuw is de inloop op donderdagochtend. Thema: gezonde leefstijl. We meten onder andere bloeddruk op en kunnen het hebben over voeding en leefstijlen. Je raakt nooit uitgepraat.

Naast de normale inloop zijn er ook aparte momenten voor creativiteit en zijn er in de avond overleggen of groepsactiviteiten. De Ga Goed Ambassadeur houdt iedere eerste donderdag van de maand een spreekuur, samen met buurtbewoners die al weten hoe je energie kan besparen thuis. Eens in de maand is er op zaterdag een Repaircafé en elke twee weken zorgen 'De Raapstelen' ervoor dat de wijk rondom de BOP weer schoon is. In 2023 beginnen we met een spreekuur voor vrijwilligers op dinsdagmiddag en voor Tuinstad Staalwijk, de directe omgeving, staat er ook veel te gebeuren! Ik kijk ernaar uit."

Fransje, buurtcoach

OPZETTEN DAGINVULLING

We zijn trots op de innovatieve manier waarop wij in 2022 de daginvulling hebben vormgegeven, en zijn afgestapt van de meer traditionele vorm van dagbesteding. Uiteraard is het al een nieuwe stap dat de dagbesteding meer verschuift naar het voorveld in het welzijn, maar we hebben aansluitend gekeken hoe wij bewoners zo goed mogelijk in een vertrouwde omgeving kunnen laten participeren: met andere deelnemers, vrijwilligers en uiteraard de andere bezoekers van de Huizen van de Buurt. We gaan uit van activiteiten waar deelnemers energie van krijgen, én waar zij zich verder in kunnen ontwikkelen.

Vanaf december 2022 zijn bewoners bij ons welkom om een bij hun passende vorm van daginvulling te volgen. Zij kunnen zelf bij het Huis van de Buurt aankloppen, worden doorverwezen vanuit het Sociaal Wijkteam, en een deel van de deelnemers van andere zorgorganisaties zal de komende 3 jaar de overstap gaan maken naar de daginvulling bij Inklusio.

Om dit tot stand te laten komen, hebben wij met onze medewerkers (waaronder de nieuwe activiteitencoördinatoren), de gemeente, het Sociaal wijkteam en verschillende zorgaanbieders veel werk verricht. Uiteindelijk draait het om deelnemers een vertrouwde omgeving te bieden, ook wanneer zij van een andere organisatie komen. Wij merkten dat iedereen het gesprek aan ging met ons. Iedereen stond open om te kijken naar mogelijkheden en het het belang van de wmo maatwerkvoorziening naar het voorveld. We zijn dan ook extra trots op de verbeterde samenwerking met het SWT. Al snel bleek dat de nieuwe activiteitencoördinatoren de korte lijntjes konden vinden met de verschillende wijkteams. 2022 was het jaar om onze innovatieve ideeën en plannen tot uitwerking te laten komen en we hebben gemerkt dat we hiermee de goede kant opgaan. Wij kijken uit om in 2023 hier wederom met volle energie in de praktijk mee aan de slag te gaan.

Ruben, Projectontwikkelaar

MEVROUW MET AFASIE VERBETERT SPRAAK DOOR DAGINVULLING

“Via het SWT werd een mevrouw van 88 jaar aangemeld voor de Dagingvulling. Zij had tot op hoge leeftijd in de verpleging gewerkt. Twee jaar geleden kreeg mevrouw een hersenbloeding. Zij kon hierdoor niet meer lopen en haar spraak was voor een groot gedeelte verdwenen. Mevrouw kwam niet meer buiten, vereenzaamde, werd steeds somberder en haar herstel verliep moeizaam. Mevrouw zag het Huis van de Buurt niet zitten, zij vond zichzelf hier niet thuishoren: “Er komen hier mensen die nog van alles kunnen en ik kan niets meer.”

Ik heb telefonisch contact met haar opgenomen en haar uitgenodigd voor de koffie inloop bij Huis van de Buurt Matilo. Mevrouw kwam met de bus van Includio en samen hebben we eerst op de bank in de hal een praatje gemaakt en zijn we naar de horecaruimte gelopen. Bewoners vielen stil toen mevrouw binnen kwam. Mevrouw heeft afasie, waardoor het haar moeite kost om op de juiste woorden te komen. Dit hebben we samen uitgelegd aan de bewoners, waarna bewoners vragen stelden en vroegen wat zij voor mevrouw konden betekenen. Mevrouw legde uit dat zij het voor nu voldoende vond om er te zijn en dat zij kwam kijken of de Dagingvulling iets voor haar zou zijn. Ze bleef uiteindelijk voor de zelfgemaakte soep die werd gemaakt door mensen van de zelfregie. Mevrouw is hierna blijven komen en begon zich steeds meer op haar gemak te voelen, bewoners zorgden voor een warm welkom, namen haar op in hun gezelschap. Na een aantal keer gaf mevrouw aan dat zij wel iets om handen wilde hebben. Ze breide vroeger veel en vroeg zich af of zij dat nog zou kunnen. In een kast vond ik wol en mevrouw had thuis nog breipennen. De week erna zat ze tijdens de koffie met haar breiwerk en heeft een mooie sjaal gebreid. Mevrouw merkte dat de fijne motoriek in haar handen terug begon te komen en dus hielp ze mee met het snijden van de groenten voor de soep. Zij is inmiddels opgenomen in het gezelschap en merkt dat haar spraak beter is geworden. Ze hoeft minder lang na te denken, te zoeken naar woorden en kan beter articuleren. Bij navraag of ze het naar haar zin heeft vertelde mevrouw dat zij niet had kunnen indenken dat zij dit nog zou mee kunnen maken. Zij vertelde dat zij het gevoel heeft er weer bij te horen, nadat zij is geweest kan zij de hele week met een goed gevoel de dagen weer doorkomen. Voor nu is deze ene dag voor haar voldoende, zij sluit niet uit dat er nog een dag bij gaat komen.”

Marie-José, activiteitencoördinator

DAGBESTEDING VOOR KUNSTENARES MET DEMENTIE

“Ik word gebeld door Eva. Haar moeder heeft beginnende dementie en ze zijn op zoek naar een vorm van dagbesteding. Ze zijn gaan al gaan kijken bij geïndiceerde dagbesteding maar vonden dat toch nog een stap te ver. Mevrouw is kunstenaar en heeft een eigen atelier. Daar is ze dan ook dagelijks te vinden, hoor ik van dochter Eva.

We maken kennis op maandagmiddag, tijdens ‘Crea Bea’ in Huis van de Buurt Vogelvlucht. Als ik me voorstel aan haar en haar dochter, kijkt ze me schattend aan. Ze is een beetje achterdochtig en ik kan merken dat ze het er niet helemaal mee eens is dat ze komt kijken. Niettemin heeft ze genoeg te vertellen. Ze woont in het centrum van Leiden en maakt iedere dag de wandeling naar haar eigen atelier. Ze praat met een Engels accent. Hoewel ze in Nederland is geboren, heeft ze jarenlang in Amerika gewoond. “Yes please”, zegt ze dan ook als ik haar nog een kopje thee aanbied.

De week erop staat mevrouw in de hal van Vogelvlucht. Tekenmap onder haar arm en tasje met houtskool in haar hand. Ze gaat aan tafel zitten en laat de schetsen uit haar map zien. Andere buurtbewoners nemen ook een kijkje. Mevrouw zegt bescheiden dat het niets voorstelt als een buurtbewoner haar een compliment geeft, maar ze is zichtbaar gevlid. Ze leunt naar me toe en fluistert in mijn oor dat er hier genoeg hoofden zijn om te tekenen. Aan het einde van de middag zit haar map dan ook vol met geschetste portretten van andere buurtbewoners, vrijwilligers en de stagiair.

De maandag erop wil mevrouw niet komen. Ze vertelt me over de telefoon dat ze het veel te druk heeft met voorbereidingen voor kerst, de was en belastingpapieren. Hoewel bij mevrouw de diagnose dementie in eerste instantie niet opvalt, komt het bij een verandering toch ineens duidelijk naar voren. Dochter Eva en ik bespreken manieren om mevrouw toch naar het Huis van de Buurt te krijgen; een briefje op de koelkast, een aantekening in de agenda. Het heeft tijd nodig om de maandagmiddag in Vogelvlucht een gewoonte te laten worden. De week erop bel ik mevrouw weer om te vertellen hoe laat ze wordt opgehaald. “Ja, dat weet ik al hoor”, zegt ze, “Ik kom toch naar het buurthuis”. Toch is het niet iedere week vanzelfsprekend dat ze komt, maar dat is juist de uitdaging. Iedere week dat ze komt voelt als een kleine overwinning. Een paar weken later belt Eva me op dat ze de schetsen heeft gezien die mevrouw tijdens Crea Bea maakt: “Joh, dat ze weer aan het tekenen is, had ik niet verwacht”, vertelt ze, “Daar was ze eigenlijk al heel lang mee gestopt”.

Jess, activiteitencoördinator

Afstand tot de arbeidsmarkt verkleinen

WIJKLEREN

In alle Huizen van de Buurt hebben we het project Wijkleren uitgerold. Hiermee bekijken we wie er vanuit onze groep vrijwilligers naar werk kan worden begeleid.

MENSEN ONDER TOEZICHT VAN RECLASSERING

In 2022 heeft Inclusio in totaal 25 mensen die onder toezicht staan van de reclassering afdeling Zuid-Holland, een plek geboden in onze Huizen van de Buurt. Naast 25 volwassenen hebben wij ook vier jongeren onder toezicht van de raad van kindbescherming een plek geboden. Met als doel, invulling aan de dag geven, structuur bieden maar ook de afstand tot de maatschappij en de arbeidsmarkt verkleinen.

De werkzaamheden hadden allemaal betrekking op een gast vrouw/heer functie. Mensen ontvangen in de Huizen van de Buurt, diverse klusjes uitvoeren, maar ook kennismaken met de Huizen van de Buurt en ontdekken wat wij allemaal doen. Deelnemers voelden zich gehoord en gezien. Ze ervaren het gevoel om van betekenis te zijn voor de bewoners in de wijk. Daarbij heeft het afgeleid van het feit dat ze onder toezicht staan, ze hebben sociale contacten met bezoekers onderhouden en konden zelf meedoen aan activiteiten. Verschillende deelnemers hebben aan het eind van hun traject aangegeven dat zij een hoop geleerd hebben en wij zien ze met enige regelmaat ook terug in de huizen van de buurt.

En natuurlijk verloopt niet ieder traject succesvol, maar mede door een nauwe goede samenwerking tussen reclassering en onze sociaal coördinatoren kunnen wij terugkijken op een succesvol jaar.

In totaal heeft dit geresulteerd in 1540 uur begeleiding en dat telt ook mee voor onze SROI opgave.

GERELATEERDE KWALITEIT PRESTATIE INDICATOREN (KPI'S):

In 2025 zijn 225 leidenaren met een bijstandsuitkering geactiveerd naar werk, opleiding of andere nuttige dagbesteding.

“Een van de deelnemers bleek een groot talent te hebben voor techniek op diverse vlakken. Van het repareren van telefoons tot het maken van kerstdorpjes. Dit talent eenmaal ontdekt zorgde ervoor dat deze deelnemer voor diverse vragen/klusjes ingezet kon worden. Leuk om te zien was zijn enthousiasme om anderen te helpen, en van betekenis te zijn. Ook voor onze organisatie heeft hij meerdere telefoons gereset en gaf hij tips over hoe wij problemen op onze toestellen konden voorkomen”

Activiteiten die wij hebben georganiseerd:

- Doebeurs
- Birdsproject
- Inloopsprekuren voor vrijwilligerswerk
- Maatschappelijke diensttijd the Real Social

Unieke Leidenaren
geactiveerd:

58

UIT DE PRAKTIJK

“Ik heb de afgelopen 2 jaar activiteiten georganiseerd onder de naam The Real Social. Verschillende deelnemers hebben vanuit dit project stage gelopen bij Inclusio Leiden. Of ze kozen voor een opleiding die wel bij hen past.”

Stefan, buurtsportcoach

SUCCESSVOLLE DOE-BEURS IN MERENWIJK EN LEIDEN-NOORD

“De DOE-BEURS is er voor iedereen. Speciale aandacht is er voor mensen die al langere tijd een uitkering hebben. Op 2 november vond de DOE-BEURS plaats in de Leidse Slaaghwijk in Huis van de Buurt Op Eigen Wieken. Tijdens de beurs kan men zich laten informeren en adviseren over werk, opleiding en vrijwilligerswerk (als opstap naar betaald werk). Ook kan men op de beurs op een laagdrempelige manier direct een afspraak maken voor een extra gesprek.

In totaal werden rond de 1200 bewoners met een uitkering uit de twee districten Leiden-Noord en Merenwijk uitgenodigd via Sociale Zaken van de Gemeente Leiden. Deze bewoners zijn niet verplicht te komen. Uiteindelijk zijn er 431 bewoners gekomen deze dag! De diverse, door vrijwilligers zelfgemaakte zoete en hartige hapjes, vielen in goede smaak bij de vele aanwezigen.

De DOE-BEURS is ingericht met ruim 35 kramen welke bezet zijn door bedrijven, opleidingen en maatschappelijke organisaties. De klantmanagers van Sociale Zaken waren op de dag zelf ook aanwezig. Enerzijds om te zien wat er allemaal werd aangeboden en anderzijds om ook ‘hun’ bewoners op informele wijze te kunnen spreken. De meeste organisaties en bedrijven zijn zelf gevestigd in de Merenwijk en Leiden-Noord. Dit is door de organisatie bewust gedaan, omdat uit ervaring blijkt, dat de meeste mensen iets zoeken dicht bij hen in de buurt.

De deelnemende organisaties waren allen zeer tevreden over deze dag. “Nuttige gesprekken”, “Fijn dat je mensen beter op weg kan helpen”, “Op de middag zelf ben ik twee keer gebeld door bewoners om een vervolgspraak te maken”, “Ik heb diverse namen en telefoonnummers gekregen voor een nieuwe afspraak” zijn enkele uitspraken die op de dag zijn gedaan.

Bewoners vonden het fijn om alle informatie direct te kunnen vernemen van de verschillende organisaties zelf. En dat alles op slechts één dag! Velen hebben dan ook vervolgspraken gemaakt bij de diverse organisaties. De DOE-BEURS prikkelt bewoners op een positieve manier met informatie en advies in en ongedwongen sfeer, dicht bij hen in de buurt. Dat is de kracht van deze wijkgerichte aanpak.

De eerstkomende DOE-BEURS gaat in 2023 in Morschwijk plaatvinden. De DOE-BEURS is een initiatief en samenwerkingsverband van gemeente Leiden (afdeling Sociale Zaken), BuZz Leiden, De Zijl Bedrijven en Inclusio Leiden.”

John, vrijwilligerscoach

STAP NAAR ZELFSTANDIGHEID

Sinds 1 september 2022 mag ik me bezighouden met de projecten BIRDS en Wijkleren. Er was gelijk een feestje te vieren, want de vijftien leerlingen van MBO1 gestart in september 2021 waren allemaal geslaagd. Ik was onder de indruk. Een opleiding volgen in een taal die je nog niet helemaal goed spreekt of begrijpt en daarnaast (vaak alleen) de zorg voor de kinderen.

Wat een trots en blijdschap zag ik toen de diploma's werden uitgereikt. Mooi! Eén van deze leerlingen werkt bij een schoonmaakbedrijf, één is samen met haar man een lunchroom gestart en twee werken nog als vrijwilliger bij Includio. Maar liefst acht van deze leerlingen zijn inmiddels gestart met de MBO2 opleiding en zijn onderdeel van een groep van elf. Met de anderen worden nog gesprekken voor de toekomst gevoerd.

NIEUWE GROEP

Door de fijne samenwerking met BuZz, DZB en het mboRijnland krijgt BIRDS steeds meer bekendheid. In februari 2023 starten we met een nieuwe groep van 17 leerlingen. Tijdens het voortraject hebben we met elkaar kennis gemaakt en de verwachtingen qua school en stage besproken. Het voortraject heeft deze groep alvast in beweging gezet. Acht leerlingen hebben zich na de driedaagse aangemeld voor extra taallessen, zes voor digitale vaardigheden en zes voor fietslessen ter voorbereiding op het komende school- en stagejaar.

We kunnen met een dikke glimlach zeggen dat het voortraject voor herhaling vatbaar is. Alle achttien leerlingen hebben in december een toelatingstoets gemaakt. Zeventien daarvan mogen starten in februari 2023. Een nieuwe stap op het gebied van zelfontwikkeling en zelfstandigheid. Nu op zoek naar passende stageplekken binnen en buiten Includio.

OP ZOEK NAAR WERK

Naast deze twee groepen, hebben de leerlingen van de MBO2-opleiding (start februari 2021) examen gedaan. Tien zijn geslaagd en vier zijn nog een bespreekgeval. Wat zou het mooi zijn als we deze leerlingen kunnen begeleiden naar betaald werk.

Genoeg te doen dus en heel veel zin in!”

Monique, vrijwilligerscoach

GGZ-PATIËNTEN WERKEN TEGENWOORDIG IN DE KEUKEN

Na vertrek van Movens hebben we twee GGZ-patiënten, die al wat meer hersteld zijn, aangenomen om op dinsdag en donderdag in de keuken van de Kooi de lunch te verzorgen voor zowel de twee daginvulling-groepen als wijkbewoners. Zij kunnen nog niet geheel zelfstandig werken en hebben op de achtergrond begeleiding nodig van Movens. In het buurthuis ben ik hun directe aanspreekpunt, maar dit is zeker een stap naar of vrijwilligerswerk of naar een arbeidsplek.

Jolanda, buurtcoach

TERUG NAAR DE ARBEIDSMARKT

RACHIDA

Rachida is een alleenstaande moeder met Egyptische nationaliteit. Zij kwam bij Het Gebouw met de vraag naar vrijwilligerswerk om haar Nederlands te verbeteren. Ze ging aan de slag als maatje bij een oudere mevrouw in de wijk. Vervolgens gaf ze aan de seniorencoach aan nog wel wat meer te willen. Ze sloot zich aan bij de wijkkamer, een dagbestedingsproject voor senioren in de Kooi. Ze was een betrouwbare en welkome kracht met veel creatieve inbreng. In het najaar ging ze actief solliciteren en in dezelfde week kwam ze haar kerstpakket halen. Haar zoontje die met haar meekwam gaf aan trots te zijn dat zijn moeder nu op Schiphol werkt. Bij de catering.

CHRISTINE EN MARTIEN

Christine en Martien werkten in het verleden samen bij Vluchtelingenwerk. Door de bezuinigingen moesten ze daar weg. Christine startte als vrijwillige vertaler op de opvanglocatie. Ons projectteam heeft de gemeente al snel gevraagd om haar aan te nemen als betaalde locatiecoördinator. Martien vroeg of hij haar als vrijwilliger kon assisteren. En zo werd hij de eerste officiële vrijwilliger met mobiele telefoon van Inclusio bij dit project. Martien is vanaf 1 juli ook in dienst gekomen van de Gemeente terwijl hij voorheen alleen een Wajong-uitkering had.

BART

Bart melde zich bij ons aan omdat hij al een poosje thuis zat. De stap om vrijwilliger te worden bij Inclusio, betrokken te zijn bij buurtbewoners en contacten te hebben met de sportcoaches heeft hem net dat stukje meer zelfvertrouwen gegeven waardoor hij nu toch de stap heeft kunnen maken naar een nieuwe baan. Hij heeft in december afscheid genomen als vrijwilliger van Sportplaza. Hij heeft het met veel plezier gedaan en gaf bij het afscheid ook aan hoeveel dit vrijwilligerswerk hem heeft geholpen. Wij wensen hem dan ook heel veel succes en plezier toe voor de toekomst.

Vitaliteit & bewegen stimuleren

Vanuit alle Huizen van de Buurt wordt voor jong en oud programma's aangeboden om meer te bewegen en gezond te leven. Zo zijn we in het voorjaar van 2022 gestart met sportmogelijkheden via Sportplaza; mensen kunnen spullen lenen om zo een sport te beoefenen die ze leuk vinden. Daarnaast hebben we verder gewerkt aan onze plannen voor Stevenshof Vitaal en werken we samen met studenten van de Hogeschool die in Vogelvlucht gezonde lunches maken. Dit jaar zijn we ook begonnen om meer aandacht te vragen voor gezond eten, bijvoorbeeld door het aanbieden van gratis fruit in de Huizen van de Buurt of het aanbieden van gezonde lunches in Het Gebouw in het bijzonder.

INZICHT IN DE PERCENTUELE DOELSTELLINGEN VOOR VITALITEIT EN BEWEGEN

- In 2025 willen we dat 68% van de Leidenaren voldoet aan de norm gezond bewegen.
- Uitgaande van een lineaire stijging met als startpunt 65% zou dit percentage in 2022 66,5% moeten zijn.
- De Stadswijkenquête gaf in 2021 zelf al een kleine daling aan met 58%, en uit onze 0-meting was er een soortgelijk percentage van 60%.
- De enquête uit 2022 geeft een percentage van 58,42%, een kleine daling ten opzichte van vorig jaar.
- Gezien de stijging van het aantal activiteiten, bijeenkomsten en deelnemers vinden wij de daling moeilijk te plaatsen. Het kan zijn dat er nog meer laagdrempelige activiteiten aangeboden moeten worden in wijken waar wij nu minder zichtbaar zijn.
- Ook zien we een lager percentage in Bos en Gasthuis (district met meer ouderen) en het Morswijkdistrict (meer bewoners met een migratie-achtergrond).
- 2022 stond voor veel mensen ook in het teken van de stijgende kosten om te leven. Het is mogelijk dat bewoners minder geld uit willen of kunnen geven om te sporten.
- In 2023 leggen we de focus op de promotie van laagdrempelige en goedkope (of kosteloze) manieren van bewegen via Inluzio Leiden.

GERELATEERDE KWALITEIT PRESTATIE INDICATOREN (KPI'S):

In 2025 voldoet 68% van de Leidenaren aan de norm gezond bewegen.

In de buurthuizen hebben we ingezet op beweging op een verantwoorde manier. Onder ander met:

- Club Kader Coaching;
- Vitality Club;
- Kidssportevent;
- Zomerprogramma;
- Jeu de Boules;
- Sportplaza;
- Stevenshof Vitaal
- Meer bewegen voor ouderen;
- Pauzesport op basisscholen.

58,4%

voldoet aan norm
gezond bewegen

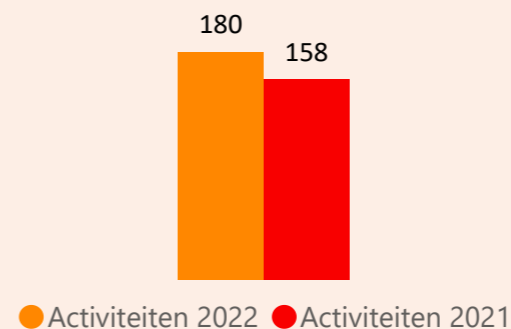

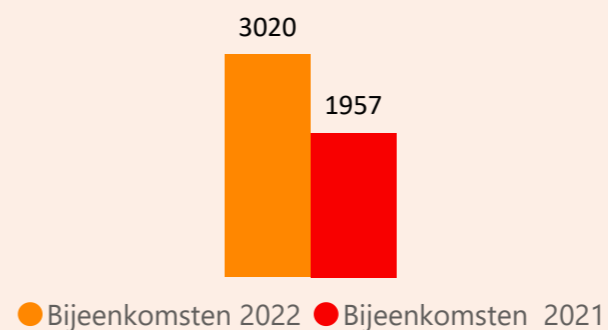
TOP 10 AANTAL BIJEENKOMSTEN PER ACTIVITEIT

Krajicek Playground Maansteenpad	103
Odensehuis	52
Wandelclub 't Gebouw (di)	52
Jongereninloop Morschwijck	50
Zumba	50
Koersbal	49
Beweegclub Morschwijck	46
Jeu de Boules Stevenshof	46
TSA 2021/2022 Pacelli school	46
Sport in de wijk Bos en Gasthuis	45
Zaalvoetbal Leiden Noord 11-15 j...	45
Sport en Spel 2 Broekplein MBvO...	44
Aerobic Meer bewegen voor Oud...	43
Country Line dance (meer beweg...	43
Sport en Spel 1 Broekplein [OEW]...	42
Boys Inloop	41
Bridge	41
jongeren inloop roodenburg	41
Meer bewegen voor Ouderen (Vo...	41
Tay Chi 2 MBvO Rosmolen	41

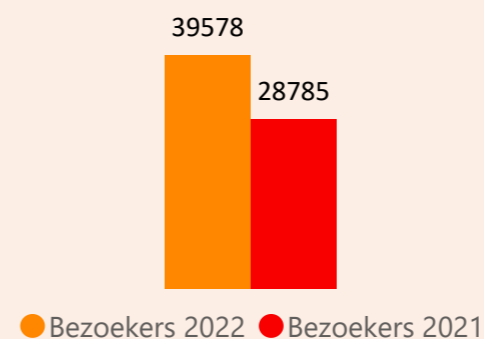
AANTAL ACTIVITEITEN TOV VORIG JAAR

AANTAL BIJEENKOMSTEN TOV VORIG JAAR

AANTAL BEZOEKERS TOV VORIG JAAR

UIT DE PRAKTIJK

CLUBKADERCOACHING OM SPORTCLUBS TE ONDERSTEUNEN

De gemeenteraad van Leiden besloot begin 2021 twee sportuitleenpunten (Sportplaza's) neer te zetten in de wijken Noord en Zuid-West. Daarmee wil Leiden het tekort aan bewegen in alle leeftijdsgroepen ondervangen door de drempel van een materiaaltekort weg te nemen. De uitvoering werd gecoördineerd door de buurtsportcoaches van Includio. De daadwerkelijke bezetting van de Sportplaza's komt voor rekening van vrijwilligers.

"Als we naar het afgelopen jaar kijken, sprong er wat mij betreft één succes bovenuit, de kruiwagensessie. We hebben 10 verenigingen bij elkaar geroepen om te brainstormen over de behoefte van de Leidse sportverenigingen. Daarmee hebben ze samen geholpen om de verenigingsondersteuners richting te geven voor de komende periode! Aan de hand van de ideeën van de verenigingen kunnen wij veel gericht informatie verstrekken en begrijpen we nog beter wat er leeft op de clubs.

Daarnaast was de trainersdag van Gymsports Leiden een groot succes. Er waren 45 trainers die in groepen verschillende workshops volgden. Ik heb een workshop geleid over de vier inzichten van trainerschap. Dit leidde tot mooie open gesprekken waarin trainers soms lijnrecht tegenover elkaar stonden. Het resultaat, meer begrip, meer tolerantie en een duidelijkere visie voor de trainers op die club.

Ook het Sportcongres is het benoemen waard. Includio heeft daar een grote bijdrage in gehad, mede daarom was een positief en inclusief sportklimaat een belangrijk thema. Daarnaast waren er veel van mijn collega's aanwezig om met de zeventig sportbestuurders in gesprek of discussie te gaan. Een mooie manier om te werken aan de vertrouwensband tussen de verenigingen en Includio.

Ten slotte zijn alle twaalf trainers die bij mij een 1-op-1 traject hebben of hebben gehad, trainer gebleven. Voor mij een enorm mooi bewijs dat clubkadercoaching en trainersbegeleiding bijdraagt aan een duurzamer vrijwilligersbeleid."

Wessel, clubkadercoach

STEVENS HOF VITAAL

SAMEN WERKEN AAN EEN GEZONDE EN SOCIALE WIJK

Van 2018 t/m 2021 heeft het project Stevenshof Vitaal gelopen. Vanuit de visie dat de doelstelling van Stevenshof Vitaal past binnen de opdracht van De Sterke Sociale Basis hebben wij (Includio, BuZz en Sol) vanaf juli 2021 Stevenshof Vitaal opgepakt. De focus lag hierbij op implementatie en borging.

Ook in 2022 hebben we verder gebouwd aan Stevenshof Vitaal. Samen met de gemeente en in afstemming met de Zorgverzekeraar werkten we aan een lange-termijnplan (2023) en aan een plan van aanpak voor 2023 in het bijzonder. Verder is er in 2022 een aantal bewonersbijeenkomsten geweest. Het animo hiervoor was teleurstellend. Het blijven betrekken en enthousiasmeren van bewoners blijft een aandachtspunt en uitdaging. Vanuit het kernteam is een van de doelen om nieuwe/andere wijkbewoners te betrekken alsmede wijkbewoners om wie het eigenlijk gaat (met sociale en gezondheidsproblematiek). Daarnaast werkten we aan de borging van Stevenshof Vitaal binnen onze organisatie.

SPORTPLAZA

Woensdag 29 juni stond in het teken van de officiële opening van de Sportplaza's in Leiden. Vanaf dat moment kunnen Leidenaren sportmateriaal lenen op de locaties van VV Roodenburg en het sportcomplex van korfbalvereniging Danaïden. In de zomermaanden kan de doelgroep 5 dagen in de week op vaste tijden divers sportmateriaal lenen op deze sportvelden. Van rollerskates tot pijl en boogschieten. Er is voor ieder wat wils. Van jong tot oud.

Tijdens de eerder benoemde opening kwam basisschool de Ley langs met de groepen 3 t/m 8 (125 kinderen) om kennis te maken met Sportplaza. Op deze manier maken jeugd en jongeren kennis met al het sportmateriaal dat te lenen is. De maanden na de opening hebben de Buurtsportcoaches andere basisscholen uitgenodigd op de Sportplaza's om zoveel mogelijk kinderen hier gebruik van te laten maken. Hopelijk worden de Sportplaza's hierdoor een echt begrip in Leiden. Wij blijven ons inzetten om via dit mooie project de Leidenaren meer in beweging te brengen.

Na het eerste kwartaal van 2023 loopt dit project af. We evalueren dan of en hoe we dit project voortzetten.

Joey, buurtsportcoach

EEN WARME EN ENTHOUSIASTE GROEP SPORTERS BIJ ELKAAR

"Eind augustus 2022 is de Vitality Club in Leiden Bos en Gasthuis opgezet. Een Vitality Club is een groep mensen die samen bewegen op een openbare plek in de wijk. In het Schrijverspark in Bos en Gasthuis komt er elke week een groep bewoners bijeen om samen een uurtje te bewegen. Zelfs wanneer het onder de nul graden is staat de groep weer klaar om te bewegen. Of het nou erg warm is of heel koud dit maakt voor de groep niet uit! De Vitality Club wordt begeleid door de buurtsportcoach. Tijdens de les komen er verschillende beweegoefeningen aan bod. Denk hierbij aan bootcamp oefeningen, balspellen en boksen. De sportmaterialen die worden gebruikt komen uit de Sportbox, deze staat bij het kunstgrasveldje. De Sportbox is een box met verschillende sportmaterialen. Iedereen uit de

wijk kan deze Sportbox met materialen gratis gebruiken. Het enige wat je moet doen is de Sportbox reserveren voor een bepaalde dag en tijdstip.

Via de groepsapp houdt de hechte groep elkaar op de hoogte van elkaars komst en delen ze foto's van het sporten met elkaar. Het is leuk om te zien dat er ook kennis wordt gemaakt met sporten die de deelnemers nog nooit eerder hebben uitgeoefend. Dit is bijvoorbeeld het geval bij boksen. Deelnemer: "Ik heb nog nooit eerder gebokst, maar ik vond het geweldig."

Ik vind het mooi om te zien dat iedereen bij de Vitality Club welkom is, een nieuwe deelnemer wordt snel opgenomen in de groep. Er wordt meteen gevraagd of je volgende week weer komt en in de groepsapp wil. Niemand wordt buitengesloten.

De Vitality Club Bos en Gasthuis is een warme en enthousiaste groep sporters die elke week samen komen om te sporten. Het sociale aspect speelt misschien nog wel een grotere rol dan het bewegen zelf."

Tijp, buurtsportcoach

KIDSSPORTEVENT 2022

“De tweede editie van het Kidssportevent is eindelijk een feit. In samenwerking met het revalidatiecentrum Basalt heeft Includio een bijdrage geleverd aan de uitvoering en een gedeelte organisatie.

In september startte ik als nieuwe coach aangepast bewegen en een van de projecten waarmee ik met plezier mee aan de slag ging is het Kidssportevent, het event die eindelijk mocht plaatsvinden na twee jaar Corona. Het is spannend, alles is nieuw. Basalt is hét expertisecentrum voor revalidatiezorg in de regio. Zij zijn ervoor diegenen die te maken hebben met de gevolgen van een ongeval, ziekte of aandoening. Bij Basalt leren zij kinderen, jongeren en volwassenen met de nieuwe situatie omgaan, in kracht te groeien en zo zelfstandig mogelijk te leven. Het is een mooie samenwerking om meer kinderen met (meervoudige) beperkingen in beweging te krijgen en enthousiast te maken voor sport in Leiden. Maar voorafgaande het evenement moet er veel geregeld worden. Denk hierbij aan de inhoud van het programma bedenken, contact opnemen met sportverenigingen die een clinic willen geven, het regelen van publiciteit, maken van flyers en promoten van het evenement. Daarnaast komen nog alle facilitaire zaken om de hoek kijken, gelukkig heeft Basalt een groot Sporthal tot haar beschikking. Kortom, een hele organisatie die we ondanks de korte tijd met elkaar hebben volbracht.

Ik kan als coach aangepast bewegen zeggen dat het een zeer waardevol event is voor zowel de kinderen en ouders. Ook buurtsportcoach Jeffrey Broos en clubkadercoach Wessel Beuk zijn enthousiast. In gesprek gaan met ouders helpt bij het begrijpen van deze specifieke doelgroep en het creëren van nieuw beweegaanbod.

Het evenement vond plaats op 9 november 2022 in Basalt Leiden op de Wassenaarseweg 501. Het was speels en feestelijk aangekleed met ballonnen en vlaggen. De lunch is verzorgd door Brownies&Downies die elke bezoeker heeft voorzien van zelfgemaakte de brownies, sapjes en sandwiches. Met ongeveer 40 blije kinderen was het een mooie geslaagde middag.

Het is de bedoeling om het evenement jaarlijks terug te laten komen. Hierin heeft Basalt aangegeven dit graag te willen overdragen aan Includio. Ik ben enthousiast voor 2023 en kijk uit naar het volgende Kidssportevent!”

Shireen, coach aangepast bewegen

JEUGDFONDS EN VOLWASSENENFONDS

Het jaar 2022 is het jaar waarin de gemeente Leiden is gestart met het Volwassenenfonds. Volwassenen met een minimaal inkomen kunnen onder andere via de buurtsportcoaches (intermediairs) een aanvraag indienen om bij een sportvereniging of sportorganisatie een jaar lang te sporten. Het fonds draagt zorg voor de financiering voor één jaar. Daarna kan worden verlengd voor dezelfde sport of er kan een andere sport worden beoefend.

Om nog meer mensen met minder financiële mogelijkheden enthousiast te maken om te gaan sporten, zijn de buurtsportcoaches in samenwerking met het Jeugdfonds en Volwassenenfonds bij De Voedselbank langs gegaan. Zo konden ze in gesprek met de doelgroep. Het was een succesvol bezoek! Het aantal aanmeldingen steeg aanzienlijk op deze

manier. In twee weken tijd zijn er 121 aanmeldingen voor het volwassenenfonds binnengekomen en 54 aanmeldingen voor het jeugdfonds.

BUURTSPORT

In samenwerking met MBO Rijnland en de buurthuizen hebben 175 deelnemers meegedaan aan het traject van Maatschappelijke diensttijd (MDT). Elke week kwamen er in de Huizen van de Buurt jongeren langs. Tijdens dit traject werken jongeren aan 21e -eeuwse vaardigheden en tegelijkertijd maken de jongeren d.m.v. het bedenken en uitvoeren van activiteiten impact op de maatschappij.

Zo hebben we diverse activiteiten georganiseerd, denk aan:

- Speelgoed inzamelen tijdens de feestdagen;
- Voedsel inzamelen voor de voedselbanken;
- Meedenken over herinrichten van de Rivierenbuurt voor jongeren;
- Sport en spel activiteiten voor jong en oud.

Daarnaast zijn er verschillende gast- en inspiratiesprekers uitgenodigd om de jongeren iets te vertellen over persoonlijke ontwikkeling, mindset, reanimatie ondernemen, presenteren en pitchen en diversiteit in de samenleving. De laatste genoemde onderwerp is op uitnodiging van ons door de JOHN BLAKENSTEIN FOUNDATION gepresenteerd.

Aan het eind van het traject geven jongeren aan d.m.v. een enquête dat zij zichzelf als persoon hebben ontwikkeld, uit hun comfortzone zijn gestapt en dit graag nog een keer willen doen.

Soeredj, Buurtsportcoach

ZOMERPROGRAMMA LEIDEN NOORD

Voor het zomerprogramma van 2022 hebben de buurtsportcoaches de hele zomervakantie elke vrijdag voor een sportieve dag gezorgd. Zo was er dan ook voor iedereen wel wat te doen. Wie was er het snelst bij de Formule 1 stormbaan of wie kon er het hoogst springen bij de Haai. De ouders konden hun kinderen dan ook meenemen naar de springkussen festijn van Includio. Vanwege het warme weer hebben wij dan ook ervoor gekozen om de kinderen te verrassen met honderd vrij kaartjes voor de zwembad De zijl. Voor de jongeren hebben wij dan ook een voetbal toernooi georganiseerd met mooie prijzen. Dit hebben wij voor kinderen tot 15 jaar georganiseerd en de jongeren van 16+. De winnaars hebben dan ook genoten van een zomerse dag naar Walibi Biddinghuizen. Wij hebben de vakantie afgesloten met een FIFA 23 en Panna Knock Out toernooi. Hier hebben wij de band met onze doelgroep kunnen versterken, omdat zij tijdens zo een FIFA toernooi toch minder in beweging zijn.

Wij zijn dan ook erg trots op wat wij georganiseerd hebben voor de bewoners uit Leiden. Ondanks dat heel veel bewoners op vakantie waren hebben de kinderen en jongeren die in Nederland zijn gebleven echt wel een leuke tijd gehad.

Faouzi, Buurtsportcoach

SAMENWERKINGSPARTNERS

STICHTING INCLUSIE EN DISCRIMINATIEBESTRIJDING

Stichting iDb heeft als onderaannemer van Includio de taak om 45 discriminatie-casussen op jaarbasis op te pakken. Het afgelopen jaar heeft IDB diverse zaken opgepakt om hieraan te werken. Denk aan het voeren van netwerkgesprekken, het organiseren van netwerkbijeenkomsten en een werkconferentie.

Campagne om discriminatie tegen te gaan

Met het oog op het ontwikkelen van een gedegen en breed gedragen wil in Leiden om discriminatie tegen te gaan en inclusie te bevorderen heeft stichting iDb zich toegelegd op het ontwikkelen en uitzetten van een publiekscampagne. De intentie van deze campagne is tweeledig: discriminatie tastbaar en herkenbaar maken aan de hand van persoonlijke verhalen enerzijds en de toegevoegde persoonlijke en maatschappelijke waarde van het melden van gevallen van discriminatie anderzijds.

In dit stadium zijn vier van de elementen van de campagne uitgezet op het platform www.Leideninclusief.nl. De laatste opzet binnen deze campagne is een interview met wethouder Abdelhaq jermoumi.

www.Leideninclusief.nl. De laatste opzet binnen deze campagne is een interview met wethouder Abdelhaq jermoumi. Bovendien werkte Stichting IDB in Huis van de Buurt Op Eigen Wieken aan een workshop 'Warm Welkom' waarmee iedereen zich welkom voelt in het Huis van de Buurt.

Bijeenkomst Op Eigen Wieken

Bovendien werkte Stichting IDB in Huis van de Buurt Op Eigen Wieken aan een workshop 'Warm Welkom' waarmee iedereen zich welkom voelt in het Huis van de Buurt. Tijdens deze bijeenkomst lag de focus op het staven

van signalen en werd mondig verwoord dat er problemen bestaan in onderlinge relaties. De 40 deelnemers gaven aan de bijeenkomst zeer op prijs te stellen en uit te kijken naar een vervolg. Men heeft de ambitie om de onderlinge verstandhoudingen vast te leggen in een collectieve overeenkomst omtrent gedragsregels, met als titel 'Warm welkom'.

Discriminatiegrond	Stichting iDb	Politie	Totaal
Ras/Afkomst	27	38	65
Seksuele gerichtheid/identiteit	1	21	22
Antisemitisme		9	9
Niet-wettelijke gronden	8		8
Handicap/Chronische ziekte	6	1	7
Godsdienst	1	1	2
Overige	4	5	9
Totaal	47	75	122

Toelichting: in de Monitor 2022, die in het kader van de multi-agency rapportage zal worden uitgebracht, zullen de discriminatiecijfers van de Politie en Stichting iDb worden verwerkt en gepresenteerd. De monitor zal gezamenlijk met de landelijke cijfers worden uitgebracht op 25 april. In dit overzicht zijn de cijfers van Stichting iDb en de Politie, die betrekking hebben op de gemeente Leiden, opgenomen en onderscheiden naar discriminatiegrond.

SAMENWERKINGSPARTNERS

SOCIAAL WIJK TEAM (SWT)

In 2022 gingen we nog meer in gesprek met SWT. We kwamen regelmatig bij elkaar, bespraken de samenwerking en de casuïstiek. Naar aanleiding van deze gesprekken hebben we een plaat gemaakt waarin is aangegeven wie waarvoor verantwoordelijk is. Daardoor weten medewerkers beter wanneer ze moeten doorverwijzen. Dit is terug te zien in de cijfers; de verwijzingen zijn over en weer afgenomen. In tegenstelling tot 2021 waarin we veel doorverwijzingen ontvingen die uiteindelijk niet op de juiste plek binnen kwamen. Dat lijkt nu dus verbeterd.

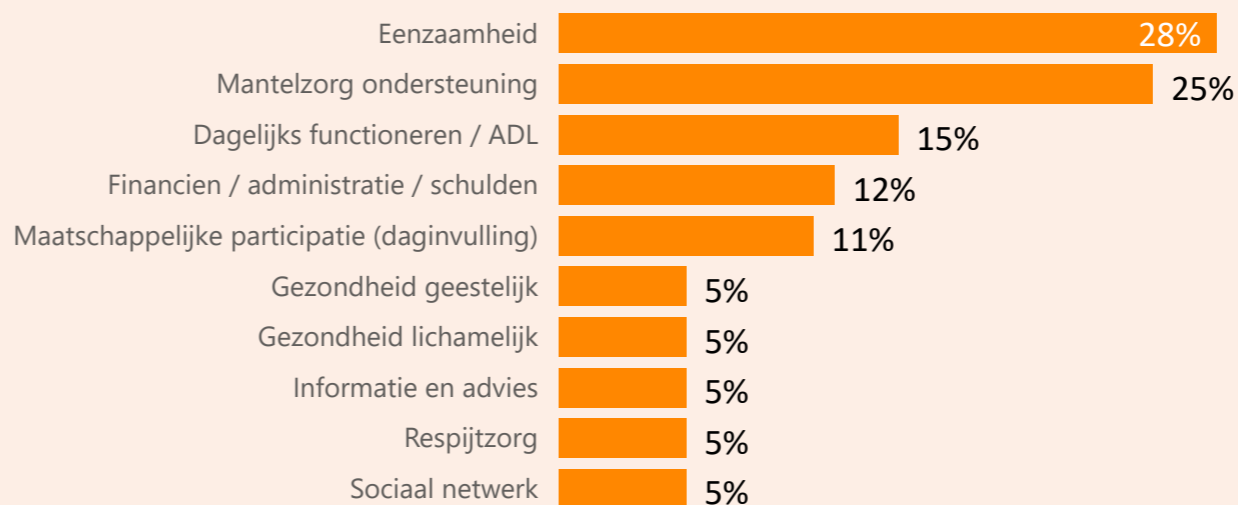
Trajecten doorverwezen door SWT 2022
123

Trajecten doorverwezen door SWT vorig jaar
130

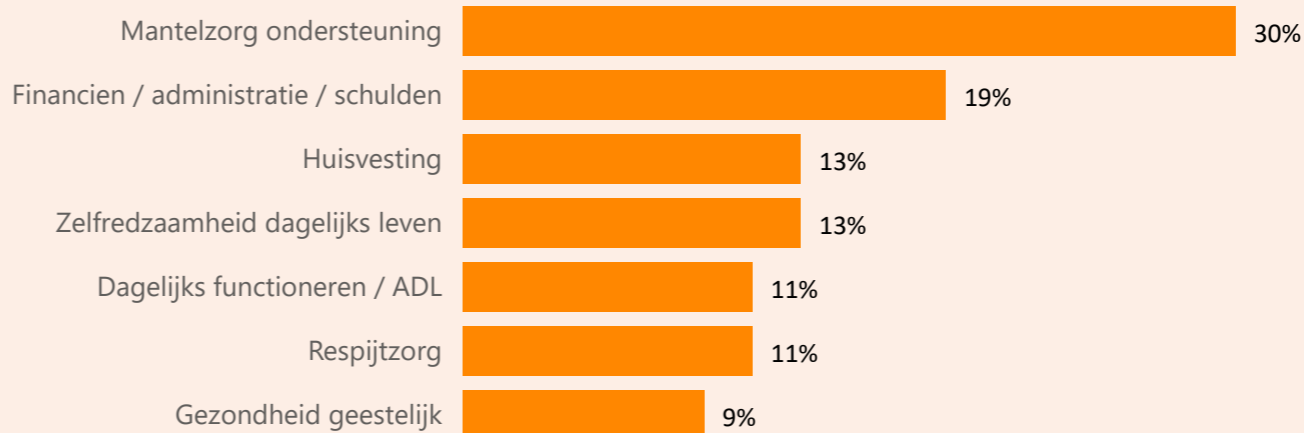
Trajecten doorverwezen naar SWT vorig jaar
98

Trajecten doorverwezen naar SWT 2022
68

TOP 7 HULPVRAGEN TRAJECTEN DOORVERWEZEN DOOR SWT 2022

TOP 7 HULPVRAGEN TRAJECTEN DOORVERWEZEN NAAR SWT 2022

SAMENWERKINGSPARTNERS

Wie doet wat?

Activiteiten in de Huizen van de Buurt

Mantelzorg-ondersteuning

Sportcoaches voor beweegactiviteiten in de wijk

Seniorencoaches voor vragen bij het ouder worden

Buurtcoaches voor de sociale cohesie in de wijk

Korte praktische vragen op alle leefgebieden

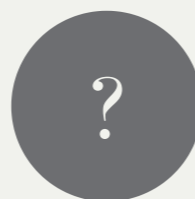
Formulieren invullen, ook digitaal

Vragen over activiteiten en vrijwilligerswerk

Kopje koffie met een praatje

Meedenken over situatie en de weg wijzen naar mogelijkheden (in de wijk.)

In elke wijk is EGB-locatie

Inwoners die signalen laten zien die op problemen wijzen

Zich herhalende vragen die collectieve actie vragen

Toeleiding van inwoners naar activiteiten/zorg

Weet elkaar bij twijfel te vinden

WMO aanvragen voor maatwerkvoorzieningen

Individuele ondersteuning en hulpverlening

Vragen bij geldzorgen, relaties, geweld, verlies of rouw

Vragen bij het zelfstandig blijven wonen

Meedenken over de situatie en de weg wijzen naar mogelijkheden (in de wijk.)

Gezamenlijke doelstelling SWT en EGB Includio

Het versterken van de zelfredzaamheid, zelfsturing en participatie van inwoners en de sociale cohesie in de wijk.

Advies en ondersteuning bij vragen van inwoners over financiën, zorg en gezondheid, wonen, werken, welzijn, mantelzorg en vrijwilligerswerk.

Vroege signalering en preventie van mogelijke problemen van inwoners.

Laagdrempelige toegang voor zorg/welzijn/Wmo en de start voor ondersteuning voor inwoners die (tijdelijk) niet zelfredzaam zijn.

SAMENWERKINGSPARTNERS

LEREN MET DE STAD

Sinds twee jaar hebben wij een nauwe samenwerking met het onderwijs-initiatief Leren met de Stad. Met dit platform leveren Hogeschool Leiden, Universiteit Leiden en de gemeente Leiden een belangrijke bijdrage aan het aanpakken van maatschappelijke vraagstukken. Vanuit een fysieke locatie die Leren met de Stad huurt van Inclusio in Leiden Noord werken studenten in de stad met bewoners en sociale partners aan kwesties als eenzaamheid, sociaaljuridische vragen, veiligheid en armoede en schulden.

Een succesvol voorbeeld van een project waarbij studenten zich samen met medewerkers en vrijwilligers van Inclusio inzetten voor de wijk is Een Goede Buur. Deze samenwerking vindt plaats bij vier Huizen van de Buurt in de stad. De studenten delen hier hun expertise en leveren een bijdrage aan het welzijnswerk, waarbij ze ook leren van de praktijk door veel in contact te komen met bewoners, professionals en te werken aan maatschappelijke vraagstukken. Bij Een Goede Buur kunnen buurtbewoners onder het genot van een kopje koffie hulp krijgen bij het invullen van formulieren of andere praktische zaken. Maar ze kunnen ook terecht bij Een Goede Buur voor informatie over activiteiten of het ontmoeten van nieuwe mensen. Student Sociaal Juridische Dienstverlening Jelle van Leeuwen vertelt: "De vragen bij Een Goede Buur lopen erg uiteen. We geven financiële voorlichting en we verzorgen ook workshops, zoals een training kasboek bijhouden."

Een ander goed voorbeeld is de cursus 'Mindful omgaan met stress' die aan bewoners is gegeven door studenten Toegepaste Psychologie. In samenwerking met een Inclusio-buurtcoach is een groep gevormd die wekelijks bij elkaar kwam in Het Gebouw. Zij kregen een training over stress en hoe het impact op je leven kan hebben. Door middel van meditatieoefeningen en bespreking in de groep leren de deelnemers om bewust in het hier en nu te zijn en hoe deze technieken hen helpen om met stressvolle situaties in hun dagelijks leven om te gaan.

Samen met Hogeschool Leiden en diverse MBO's hebben we in 2022 een stagebeleid opgezet. Hiermee brengen we studenten dichterbij de bewoners van de stad. Bovendien helpen de studenten ons bij het realiseren van onze doelstellingen en doen zij veel ervaring op.

MBO RIJNLAND 7 WIJKEN, 7 KLASSEN

7 wijken 7 klassen een uniek project waarbij onderwijs en werkpraktijk samen komen. Eerstejaars SW-studenten van het MBO Rijnland gaan in de wijk aan de slag; ze brengen de sociale kaart in zicht en doen onderzoek

naar de behoeften van de wijkbewoners.

Zo hebben zij de activiteit "Dromenboom" ontwikkeld, speciaal voor mensen met een migratieachtergrond. Samen zijn zij op ontdekkingsreis gegaan door het landschap van ontwikkeling en welzijn. Door een creatieve manier aan de slag te gaan ontstond er een mooi gesprek.

Zo willen ze graag meer kennis hebben over de Nederlandse geschiedenis bijvoorbeeld door het bezoeken van het Anne Frank Huis, nieuwe plekken ontdekken in Nederland of een bezoekje aan het theater. Eén van de deelnemers vertelde graag te willen kamperen, bij deze gedachten werd iedereen enthousiast. Na afloop van de activiteit zijn er direct contactgegevens uitgewisseld, zijn er deelnemers doorverwezen naar samenwerkingspartner BuZz op het gebied van ontwikkeling. De "Dromenboom" heeft meer inzicht en kennis gegeven maar vooral voor verbinding gezorgd.

Samen gaan wij met elkaar op ontdekkingsreis.

SAMENWERKINGSPARTNERS

COC LEIDEN

Er is een beperkte samenwerking met COC Leiden. COC draait op de input van vrijwilligers, dus is het lastiger om tot concrete acties te komen. Momenteel ontwikkelt een student van de universiteit aan een module omtrent LHBTQI+. Deze wordt in 2023 ingezet als voorlichting.

TWEDEHANDS KLEDINGWINKEL IN DIACONAAL CENTRUM DE BAKKERIJ

Vanuit het Oekraïne project is er samengewerkt in Diaconaal centrum De Bakkerij. Er is een tweedehands kledingwinkel opgezet voor alle vluchtelingen. Deze is vanaf de zomer tot eind 2022 open geweest. Dit is gestopt omdat de bakkerij de ruimte weer nodig had. Vanaf 1 maart 2023 opent deze kledingwinkel in Het Gebouw.

SROI

Incluzio Leiden heeft zich in 2022 wederom ingezet voor Social Return door middel van sociale inkoop waardoor de doelgroep social return opdrachten kon vervullen, te weten:

- Inzet van werkgestraften op Huizen van de Buurt
- Diverse opdrachten drukwerk voor de Mobi Printshop
- Opdracht drukwerk en lunches bij DZB Leiden
- Aankopen bij de Kringloopwinkels
- Aankopen bij Gemiva / De Gading / Ipse de Bruggen
- Opdracht bij GGZ Rivierduinen
- Diverse orders bij de Duurzame Bloemist

Op dit moment is er een bedrag van € 548.432 gerealiseerd. Daar komt nog de SROI waarde voor 5 student vrijwilligers bij en 20 stagiairs, daar is op het moment van schrijven nog geen SROI waarde van bekend.

ADDENDA

Van 1 oktober 2021 t/m 30 september 2022 heeft de gemeente extra budget ter beschikking gesteld om de gevolgen van corona in beeld te brengen en om hiermee aan de slag te gaan. Hiervoor hebben wij een aandachtsfunctionaris aangesteld. Deze heeft zich met name gericht op het leggen van nieuwe contacten (zoals met DUWO, Technolab, speeltuinen, etc.), het aanpakken van eenzaamheid onder studenten, het opzetten van een telefooncirkel en het aandacht geven aan extra geestelijke verzorging n.a.v. verlies door corona. Deze initiatieven zijn in 2022 gestart en worden verder ontwikkeld. In dit addendum noteren we een opsomming van de organisaties die extra budget hebben gekregen en laten we zien wat zij daarmee hebben gedaan. De verantwoording hierover is al eerder naar de gemeente opgestuurd.

FIETSMATJES

Fietsmaatjes heeft in 2021 € 3.000,- extra subsidiegeld ontvangen. De extra subsidie inzake gevolgen corona is heel concreet ingezet voor het maken van corona roof tussenschermen op al onze fietsen zodat we - met coronaprotocol - al na een maand na de maatregelen weer veilig konden fietsen met onze gasten. En daar is heel veel gebruik van gemaakt! Ze hebben er zelfs op TV Goedemorgen Nederland mee gehaald. Dit heeft veel inwoners geholpen om toch naar buiten te kunnen gaan, onder de mensen te komen en te bewegen.

STICHTING THUISGEKOOKT

Stichting Thuisgekookt kookt voor mensen die eenzaam zijn. We spreken met Wim en Truus, twee tachtigers, die beiden erg ziek zijn geweest. Zelf koken lukt daarom niet meer. Omdat ze beiden erg zijn afgevallen is gezond en lekker eten erg belangrijk voor ze. Via Stichting Thuisgekookt vonden ze Evert, die nu wekelijks voor het echtpaar kookt. Twee keer per week komt de vrouw van Evert de maaltijden 'kokend heet' brengen. "Fantastisch is dat, we hoeven echt alleen nog maar aan te vallen." Aldus Wim. En aanvallen doen ze, want het eten is heerlijk. "We mogen zelf aangeven wat we willen eten. Vaak is dat gewoon Hollandse kost, maar soms komt Evert met een suggestie en dan laten we ons graag verrassen. Alles is even lekker: van de macaroni tot de hutspot. Er zit zelfs altijd een salade bij!" In 2022 zijn er 64 kwetsbare inwoners gekoppeld aan 62 vrijwillige thuishokks.

ADDENDA

KINDERRESTO

Inclusie is meedoen.

Meedoen is belangrijk voor kinderen maar in een tijd waarin armoede, zorgen, etc een grote rol spelen kunnen kinderen in een sociaal isolement terecht komen. Dit heeft nu impact op kinderen maar ook als ze ouder zijn. Hiervoor is Kinderresto opgezet: een plek waar kinderen mee mogen doen. Ieder kind mag meehelpen met het klaarmaken van een gezonde maaltijd.

In 2022 zijn er totaal 17 kinderrestos uitgevoerd waarbij zo'n 90 kinderen betrokken waren, afkomstig uit alle wijken van Leiden. Kinderen hebben hierdoor hun talenten kunnen ontwikkelen en zelfvertrouwen gekregen. Tevens is op een laagdrempelige manier eenzaamheid tegen gegaan.

HUMANITAS

Tijdens corona nam de vraag naar steun bij verlies enorm toe. In 2022 hebben 255 personen steun ontvangen (tegenover 181 in 2021).

Steun werd gegeven op 3 verschillende manieren:

- individueel
- via lotgenotengroepen en
- het Nabestaandencafé.

STICHTING PRESENT

Gedurende corona heeft Present 2 extra projecten opgezet met als doel eenzaamheid te bestrijden:

STUDENT SCHUIFT AAN EN SOCIAAL TUINIËREN

Bij **Student schuift aan** wordt actief ingezet op het bereiken van studenten. Zij koken niet alleen met ouderen maar ook met andere studenten.

Bij **Sociaal Tuiniëren** gaat het vooral omtuinen die door betrokkenen niet onderhouden kunnen worden en waar een meer duurzame aanpak gewenst is. Dit komt vaak door een multiproblematiek waarin eenzaamheid een rol speelt.

STICHTING LEIDS STEUNPUNT VOOR MIGRANTEN

Alle inwoners met een migratieachtergrond kunnen hier terecht met een eenvoudige hulpvraag en om elkaar te ontmoeten. Gedurende de coronaperiode was dit voor veel inwoners fijn omdat hier de taal werd gesproken en de maatregelen in hun eigen taal konden worden uitgelegd.

ADDENDA

SPORTPLAZA

Na de opening op 29 juni is Sportplaza Montgomery 5 dagen per week open geweest en vanaf oktober 3 dagen. Dit is conform het addendum. Inklusio heeft voor deze pilot de buurtsportcoaches ingezet voor de coördinatie en waar mogelijk vrijwilligers en stagiaires voor de uitvoering. De buurtsportcoaches hebben veel tijd gestoken en doen dat nog steeds in de promotie van de plaza's op zowel middelbare- en basisscholen als ook op BSO-locaties. Tot nu toe blijkt dat vooral kinderen van de basisschool (6-12 jaar) gebruik maken van de plaza's. Op Sportplaza Roodenburg zien wij echter ook jongeren tot 17 jaar langskomen. Dit komt vooral omdat Roodenburg een openbaar sportpark is waar jongeren komen om bijv. te voetballen. Dit is het grote verschil met Montgomery. Dit is een besloten park waar geen doorloop van inwoners mogelijk is. Hierdoor is het sportpark minder bekend en dus minder in trek. In het eerste kwartaal van 2023 loopt deze pilot af. Daarom gaan we al snel bij elkaar zitten om te besluiten op wat voor manier we verder gaan met dit mooie project.

Meer informatie over onze inzet voor de Sportplaza's staat op pagina 60.

ANTI DISCRIMINATIE VOORZIENING (ADV)

Stichting IdB heeft extra middelen gekregen om hun taak uit te voeren en die hebben zij ingezet om:

- Leidenaren in beeld brengen die op een geheel eigen wijze een verhaal vertellen hoe zij hun stad beleven en wat zij zelf doen of kunnen doen om inclusie en non-discriminatie te bevorderen
  - Stichting IDB heeft inzicht verschaft in de wijze waarop men inzet pleegt om discriminatie te bestrijden en inclusie te bevorderen.
- Een lokale coalitie te smeden om onderdelen van de eerste opvang in geval

van discriminatie zo dicht mogelijk bij de burgers te organiseren waardoor meldingen tijdig en effectief kunnen worden opgepakt.

Meer informatie over de inzet van Stichting IdB staat op pagina 63.

ADDENDA

VRIJWILLIGERS & ACTIVITEITEN ONDERSTEUNING OEKRAÏENSE VLUCHTELINGEN

In maart 2022 is Inclusio Leiden door de Gemeente Leiden gevraagd om de vrijwillige inzet voor de opvang van Oekraïners te coördineren. En ook het aanbod van goederen en diensten (activiteiten).

Medewerkers van Inclusio hebben de volgende taken verricht:

IN DE PERIODE VAN MAART T/M JUNI 2022:

- Neerzetten organisatiestructuur met vrijwilligers ter ondersteuning van locatie.
- Rubriceren en beantwoorden van duizenden e-mails van inwoners uit Leiden.
- Werven/begeleiden van vrijwilligers voor het gereedmaken van 2 grote opvanglocaties voor 350 vluchtelingen en daarnaast nog wat losse huizen.
- Werven en begeleiden van vrijwilligers voor het opzetten van nieuwe activiteiten zoals: inzameling van fietsen, tweede hands kledingwinkel, vertalers voor spreekuren zoals van GGD / SWT en Gemeentelijke zaken zoals BRP
- Organiseren van wekelijkse sociale avond voor opvanglocatie (Goede buur).
- Bemiddelen van vrijwilligers voor activiteiten door partnerorganisaties (Taalgroep Ekklesia, SOL).
- Ondersteunen van buurtinitiatieven zoals een creatieve middag, Engelse en sport lessen.

Na 1 juli heeft gemeente Leiden zijn crisisorganisatie over laten gaan in een Project organisatie met meer betaalde medewerkers.

Inclusio heeft aangeven dat in deze nieuwe projectorganisatie de rol van

vrijwilligerscoördinator nodig blijft om de steeds groter wordende groep vrijwilligers te werven/begeleiden en waarderen. De gemeente heeft dit erkend en gevraagd aan Inclusio om deze rol te blijven fungeren en daarnaast dat alle vrijwilligers zullen worden geregistreerd onder de organisatie Inclusio Leiden. Er is afgesproken dat de extra uren inzet in december 2022 zal worden geëvalueerd.

IN DE PERIODE VAN JULI T/M DECEMBER 2022:

- Bijwonen overleg met locatie coördinatoren en core vrijwilligers.
- Vraagbaak over vrijwilligers en activiteiten voor locatie coördinatoren, verbindingen leggen naar andere sociale partners.
- Werven/begeleiden van vrijwilligers voor het gereedmaken van nog 2 grote opvanglocaties voor 50+ 200 vluchtelingen.
- Werven en begeleiden van vrijwilligers voor het opzetten van nieuwe en continuering van activiteiten zoals: inzameling van fietsen, fietslessen, sociale activiteiten, tweede hands kledingwinkel, vertalers voor spreekuren zoals van GGD / SWT en Gemeentelijke zaken zoals BRP.
- Ondersteunen en verwerken van fondsenwervingsaanvragen voor Fietsenproject
- Beantwoorden van e-mails van inwoners uit Leiden via meldpunt/ algemene e-mailadressen Inclusio.
- Organiseren van wekelijkse sociale avond voor opvanglocatie Schipholweg t/m oktober.
- Ondersteunen van buurtinitiatieven van Raadsheren/ Houtlaan / lammerschansweg buurten.
- Administratieve organisatie rond overeenkomsten/ VOG's. (40 vrijwilligers).
- Werkoverleg met vrijwilligers, zowel individueel als in deelgroepen.
- Aanspreekpunt taal voor de gemeente (vraag en aanbod beter op elkaar afstemmen).
- Introductie Welcome app; aanbod Inclusio voor nieuwkomers.

ADDENDA

- Mede organiseren van kerst en sinterklaas activiteiten en aankleding.
- De Inclusio medewerker heeft een rol van een interne coördinator.
Alle vrijwilligers die zich voor dit project inzetten worden bij Inclusio ingeschreven, maar doen werk op de 4 (en enkele externe) locaties.
De inhoudelijke (dagelijkse) begeleiding ligt in de meeste gevallen bij de Inclusio medewerker. Bij andere maatschappelijke organisaties heeft Inclusio alleen een adviserende rol bv over vrijwilligersmanagement.
- De Oekraïense vluchtelingen (ca. 600) zijn verspreid over 4 locaties, met name in 1 wijk en zullen naar verwachting daar tot maart 2024 blijven. Door de woningcrisis is het niet te verwachten dat zij zich over de wijken gaan verspreiden.
- Inclusio heeft aantal nieuwe diensten/projecten opgezet (Fietsenwerkplaats/ fietsles/Engelse les) die nog verder uitgebouwd kunnen worden voor andere doelgroepen.

Meer informatie over onze inzet voor Oekraïense vluchtelingen is vermeld op pagina 43 en 44.

